

Jaarverslag 2007

BOYEMIJ
verzekeringen

Betrokken. Bedreven. Betrouwbaar.

Inhoudsopgave

Bovemij Verzekeringen	2
Kerncijfers	5
Voorwoord hoofddirectie	6
Bericht van de Raad van Commissarissen	8
Verslag van de directie	12
SRM	29
BOVAG	32

Jaarrekening 2007

Geconsolideerde balans per 31 december 2007	38
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2007	40
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2007	42
Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening	43
Vennootschappelijke balans per 31 december 2007	57
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2007	58

Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening	59
Overige gegevens	61
Onze organisatie	65

Bovemij Verzekeringen

Bovemij Verzekeringen biedt de mobiliteitsbranche een op maat gesneden totaalpakket van verzekeringen met een deskundige en complete service, gericht op de bedrijven, de ondernemers, hun werknemers én hun klanten. Als verzekeringsmaatschappij van brancheorganisatie BOVAG is zij een toegewijde partner voor de aangesloten leden en biedt zij een prijs-kwaliteitverhouding die nergens anders verkrijgbaar is.

Bovemij Verzekeringen hecht daarbij veel waarde aan het creëren en onderhouden van een persoonlijke en langdurige relatie met de verzekerde ondernemers. Zij stelt zich op als een betrokken, bedreven en betrouwbare partner en stelt zich ten doel de verzekerde ondernemers te helpen succesvol te zijn en de continuïteit van hun bedrijven te waarborgen.

Bovemij Verzekeringen richt zich dan ook niet slechts op het verzekeren van de risico's, maar levert een duidelijke toegevoegde waarde aan BOVAG en de BOVAG-leden bij het voorkomen en beheersen van hun risico's in de breedste zin van het woord. In dit kader besteedt Bovemij Verzekeringen veel aandacht aan preventie, materiële schadelast-beheersing en het zorg- en re-integratiebeleid. Door op deze wijze de risico's van de ondernemers te beperken en op te vangen, hebben de ondernemers de mogelijkheid zich te concentreren op hun eigen kernactiviteiten en het succesvol voeren van hun bedrijven.

Door het creëren van een inspirerende werkomgeving en een netwerk van branche-gerelateerde partners levert Bovemij Verzekeringen, vanuit een sterke betrokkenheid bij en gedetailleerde kennis van de mobiliteitsbranche, een kwalitatief hoogwaardige en klantgerichte dienstverlening met als doel een persoonlijke en langdurige samenwerking met alle klanten.

Het verzekeringspakket van Bovemij Verzekeringen is gericht op drie klantgroepen:

1. BOVAG-bedrijven

De belangrijkste dienstverlening van Bovemij Verzekeringen bestaat uit het verzekeren van de risico's van bedrijven, aangesloten bij BOVAG. Daarbij biedt zij verzekeringsoplossingen voor alle risico's die de bedrijfsvoering met zich meebrengt, onder andere voor aansprakelijkheid, rechtsbijstand, schade aan het bedrijfspand, de inventaris en de handelsvoorraad.

2. De ondernemers en werknemers van BOVAG-bedrijven

Bovemij Inkomensverzekeringen is voor ondernemers, aangesloten bij BOVAG, en voor hun werknemers dé partner voor alle verzekeringen op het gebied van zorg en inkomen. Zij biedt onder andere verzekeringen voor ziekteverzuim, arbeidsongeschiktheid en ziektekosten. Daarnaast ondersteunt zij de ondernemers actief bij de re-integratie van werknemers in het arbeidsproces. Bovemij Verzekeringen biedt zowel de ondernemer als de werknemer ook voor de privérisico's een verzekeringspakket. Dit pakket bestaat onder andere uit een rechtsbijstandsverzekering, een aansprakelijkheidsverzekering, een motorrijtuigverzekering en verzekeringen voor de risico's in en om huis.

3. De klanten van BOVAG-bedrijven

Via speciaal daarvoor aangestelde BOVAG-bedrijven of via volmachten biedt Bovemij Verzekeringen mobiliteitsgerelateerde, particuliere verzekeringen aan de klanten van het BOVAG-bedrijf. Dit pakket bestaat onder andere uit autoverzekeringen, garantieverzekeringen en fiets-, bromfiets- en motorrijwielverzekeringen.

De kernwaarden van Bovemij Verzekeringen:

Betrokken

Bovemij Verzekeringen helpt ondernemers in de mobiliteitsbranche om succesvol te zijn, door met hen mee te denken en op zoek te gaan naar realistische risico's die weggenomen moeten worden.

Bedreven

Bovemij Verzekeringen komt met passende oplossingen in de vorm van verzekeringsproducten die ondernemers in de mobiliteitsbranche echt verder helpen. Niet alleen door de inhoud, maar ook door de prijs-kwaliteitverhouding. Bovemij Verzekeringen maakt daarbij dankbaar gebruik van haar unieke, jarenlange ervaring en expertise binnen de BOVAG-branche, die haar in het bloed zit.

Betrouwbaar

Als volle dochter van BOVAG is Bovemij Verzekeringen voor klanten een betrouwbare rots in de branding. Afspraak is afspraak, en omdat Bovemij Verzekeringen uit is op gemeenschappelijk succes, kan zij daarbij de nodige flexibiliteit tonen.

Kerncijfers

(in duizenden euro's)	2007	2006	2005	2004	2003
Kerncijfers					
Brutopremie					
Ongevallen en ziekte	40.650	28.392	19.587	21.397	14.266
Motorrijtuigen	109.848	100.363	98.453	89.978	85.485
Brand en andere schade aan goederen	10.697	10.196	9.603	9.223	7.426
Overige branches	41.687	36.761	32.564	32.282	29.735
Totaal Schadeverzekeringsbedrijf	202.882	175.712	160.207	152.880	136.912
In procenten ten opzichte van 2003	148%	128%	117%	112%	100%
Verdiende premie (bruto)	188.074	170.812	156.137	148.389	127.886
Schadelast (bruto)	127.019	104.952	96.090	99.685	93.448
Schadeperscentage	67,5%	61,4%	61,5%	67,2%	73,1%
Resultaat na belastingen	8.414	17.910	16.175	8.644	8.346
Eigen vermogen	68.476	61.913	45.503	31.632	24.488
Rentabiliteit eigen vermogen	13%	33%	42%	31%	42%
Technische voorzieningen	162.146	134.050	118.052	102.610	86.254
In procenten van de verdiende premie	86,2%	78,5%	75,6%	69,1%	67,4%
Opbrengst beleggingen	3.583	8.703	14.276	7.663	6.760
Beleggingen incl. liquiditeiten	235.114	197.500	168.136	133.689	103.559
Personeelsleden per 31 december (in fte)	195	182	177	172	164
<i>Waarvan werkzaam bij Stichting Rechtsbijstand Mobiliteitsbranche</i>	25	19	17	16	13

Voorwoord voorzitter van de hoofddirectie

2007 was voor Bovemij Verzekeringen opnieuw een goed jaar. De portefeuillevverbreding en verdieping heeft zich duidelijk doorgezet. Dit uit zich in een stevige groei in zowel werknemers- als klantverzekeringen. Hierdoor kan Bovemij Verzekeringen steeds duidelijker haar waarde voor BOVAG en BOVAG-leden waarmaken.

Hand in hand met BOVAG, BOVAG-ondernemers en verschillende volmachtpartners is steeds opnieuw ingesprongen op behoeften in de markt. Voorbeelden daarvan zijn de BOVAG Zorgpolis en de mobiliteitsgaranties.

Aan de start van dit jaar formuleerde Bovemij Verzekeringen voor 2007 de volgende doelstellingen:

- ✓ het verder ontwikkelen en verkopen van een mobiliteitsgerelateerd productenpakket voor de klanten van de BOVAG-leden (de zogenoemde serviceconcepten);
- ✓ het verder ontwikkelen en verkopen van arbeidsongeschiktheids-, re-integratie- en zorgproducten voor werkgevers en werknemers van BOVAG-bedrijven in samenwerking met partners;
- ✓ actief samenwerken met BOVAG en relaties bij productontwikkeling- en marketing activiteiten;
- ✓ het verder vergroten van het risicobewustzijn bij verzekerden en het integreren van Customer Risk Management in de dienstverlening;
- ✓ het sterker positioneren van Bovemij Verzekeringen in het achterland van de BOVAG-markt;
- ✓ verbeteren van de klantgerichtheid van de organisatie door implementatie van verbeterde relatiemanagementsystemen;
- ✓ het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden met partners in business, uit het oogpunt van risicospreiding;
- ✓ het doorontwikkelen van het personeel op vaktechnische, klantgerichte en persoonlijke vaardigheden.

Van groot belang bij de uiteindelijke realisatie van deze doelstellingen is en blijft het netwerk waarvan Bovemij Verzekeringen als brancheverzekeraar deel uitmaakt. Hiertoe behoren onze verzekerden; de ondernemers, werknemers en klanten van BOVAG-bedrijven, BOVAG in al haar diversiteit en onze volmachtpartners. Allemaal hebben ze een gezamenlijke doelstelling, namelijk de bescherming van de belangen van de ondernemers en werknemers in de BOVAG-branche. Met enige trots kan Bovemij Verzekeringen zeggen dat ze er samen in is geslaagd de geformuleerde doelstellingen te behalen.

Bovemij Verzekeringen is zeer nauw betrokken bij de BOVAG-branche. Als verzekeraar heeft Bovemij Verzekeringen niet alleen een directe verantwoordelijkheid goed om te gaan met de risico's van haar klanten in de branche, maar ook met de risico's van Bovemij Verzekeringen als verzekeringsbedrijf. Transparantie, deskundigheid en maatschappelijke betrokkenheid staan daarbij hoog in het vaandel. Daartoe volgt Bovemij Verzekeringen de wet- en regelgeving van onder andere de Gedragscode voor verzekeraars, de Nederlandse Corporate Governance Code en de Wet financieel toezicht. In 2007 nam Bovemij Verzekeringen in dit kader deel aan de, mede op initiatief van De Nederlandsche Bank voor Nederlandse verzekeraars ingerichte, Solvency II studie (QIS3).

Ook cijfermatig was 2007 opnieuw een goed jaar, met een omzetstijging van 15% tot ruim € 200 miljoen. Het resultaat daalde fors ten opzichte van 2006, echter tot een niveau dat in overeenstemming is met de vooraf geformuleerde (strategische) doelstellingen.

In 2006 behaalde Bovemij Verzekeringen een resultaat dat duidelijk boven dit niveau uitsteeg. Zowel het schaderesultaat als het

beleggingsresultaat was debet aan deze daling. Van groot belang is dat de balans en de daarbij behorende solvabiliteitsratio's stevig zijn gebleven.

drs. J.P. Hoekstra

drs. J.P. Hoekstra

voorzitter van de hoofddirectie

Bericht van de Raad van Commissarissen

Jaarrekening, dividend en decharge 2007

De jaarrekening 2007 is opgemaakt door de hoofddirectie van de vennootschap en wordt vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en daarna ondertekend door alle hoofddirecteuren en commissarissen.

De jaarrekening gaat vergezeld van de verklaring van de accountant, het jaarverslag en de overige gegevens. BERK heeft de jaarrekening 2007 gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. De wettelijk voorgeschreven actuariële verklaring van de verzekeringstechnische voorzieningen vond plaats door Watson Wyatt Insurance Consulting. De accountantsverklaring en de actuariële verklaring zijn opgenomen op pagina 61 en 63 van dit verslag alsmede in de verslagstaten van De Nederlandsche Bank.

De jaarrekening is met de hoofddirectie, de accountant en de actuaris besproken in de vergadering van de Raad van Commissarissen van 20 maart 2008. Wij stellen u voor de jaarrekening over 2007 in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 25 april 2008 vast te stellen, zoals opgemaakt door de hoofddirectie. Het dividend voor 2007 wordt in lijn met het met u besproken reserverings- en dividendbeleid, en rekening houdend met de voor de vennootschap toereikend geachte solvabiliteit, vastgesteld door de

Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Op 18 juli 2007 vond reeds een dividenduitkering plaats van € 350.000,-. Tevens stellen wij voor decharge te verlenen aan de leden van de hoofddirectie voor hun bestuur in 2007 en aan de leden van de Raad van Commissarissen voor het uitgevoerde toezicht in 2007.

Vergaderingen

In het verslagjaar kwam de Raad van Commissarissen zes keer bij elkaar in aanwezigheid van de hoofddirectie, waarvan eenmaal in aanwezigheid van de accountant en actuaris. De Raad van Commissarissen vergaderde daarnaast een keer zonder aanwezigheid van de hoofddirectie. Voorts kwam de Raad van Commissarissen twee keer bij elkaar i.v.m. de overname van ENRA Verzekeringen B.V. De Raadsvergadering op 20 maart 2008, waarin de bespreking van de jaarrekening plaatsvond, werd bijgewoond door de externe accountant en de externe actuaris. Een vergadering van de ondernemingsraad werd bijgewoond door een lid van de Raad van Commissarissen.

De tijdens de vergaderingen besproken onderwerpen hadden in het bijzonder betrekking op de strategie van de onderneming, de financiële resultaten, de begroting, het beleggingsbeleid, de informatie- en communicatietechnologie, corporate governance, IFRS, de Wft, Solvency II en de aan de onderneming verbonden risico's en bijbehorende beheers-

maatregelen. Ook is meerdere keren gesproken over het functioneren van de hoofddirectie, de remuneratie, het management development en in het bijzonder de toekomstige samenstelling van de hoofddirectie. Er is stilgestaan bij de rol van de ondernemingsraad, de externe accountant en de externe actuaaris. In de vergadering zonder aanwezigheid van de hoofddirectie is zoals gebruikelijk gesproken over de hoofddirectie en het eigen functioneren van de Raad van Commissarissen, de vacatures en het functioneren van de afzonderlijke leden van de Raad.

Naast deze formele Raadsvergaderingen vond regelmatig vooroverleg plaats tussen de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de voorzitter van de hoofddirectie.

Corporate Governance

De Raad van Commissarissen heeft de naleving van de Nederlandse Corporate Governance Code met zowel de hoofddirectie als de aandeelhouder besproken. Het uitgangspunt van de Raad van Commissarissen en de hoofddirectie is dat de Code door Bovemij Verzekeringen wordt nageleefd. Daarbij wordt rekening gehouden met de aard en omvang van de onderneming. De Raad van Commissarissen hecht groot belang aan transparantie in die gevallen waar wordt afgeweken van de Code. Indien van toepassing worden deze afwijkingen uitdrukkelijk besproken en vindt ofwel direct bijsturing plaats ofwel expliciete rapportage door de hoofddirectie met de bijbehorende toelichting.

Benoeming accountant

Na de beoordeling en bespreking van de rol van de accountant in 2007, stelt de Raad van Commissarissen voor om BERK te herbenoemen als externe accountant voor het jaar 2008.

Commissies Raad van Commissarissen

De Remuneratiecommissie heeft in 2007 drie keer vergaderd. De beloning van de hoofddirectie werd in lijn met het in overleg met de aandeelhouder opgestelde beleid vastgesteld. Gezien haar omvang kent de Raad van Commissarissen geen audit committee of een andere commissie anders dan de Remuneratiecommissie.

Hoofdlijnen van het beloningsbeleid

De beloning van de hoofddirectie geschiedt binnen het door de aandeelhouder vastgestelde beloningsbeleid. Op voordracht van en na voorbereiding door de Remuneratiecommissie wordt de definitieve beloning voor iedere hoofddirecteur afzonderlijk vastgesteld door de Raad van Commissarissen. Alvorens de definitieve beloning wordt vastgesteld vindt afstemming plaats met de aandeelhouder. De beloning bestaat uit een vast en een variabel deel. Ten aanzien van de totale beloning vindt periodiek externe benchmarking plaats, waarbij gekeken wordt naar financiële ondernemingen van soortgelijke omvang

en complexiteit. Het variabel deel wordt toegekend op basis van vooraf vastgestelde prestatiecriteria. Daarnaast is specifiek aandacht voor de pensioenregeling van de hoofd-directieleden. Er zijn geen aandelen, opties of andere langetermijnincentives toegekend aan de leden van de hoofddirectie of aan medewerkers.

Samenstelling Raad van Commissarissen

Het belang van de positie en de samenstelling van de Raad van Commissarissen is vastgelegd in de profielschets van de Raad van Commissarissen. Deze profielschets is vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en ligt ter inzage ten kantore van de vennootschap. De Raad van Commissarissen bestaat uit ten minste drie leden. Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 27 april 2007 is de heer ir. H.H. van der Kwast herbenoemd voor een periode van vier jaar. De Raad van Commissarissen heeft uit haar midden de heer Van der Kwast opnieuw aangewezen als voorzitter van de Raad van Commissarissen. De heer drs. A.C. Bos is in 2006 herbenoemd voor een termijn van twee jaar en zou volgens rooster op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in 2008 aftreden. Na onderling beraad tussen de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de aandeelhouder wordt hierbij voorgesteld de termijn van de heer Bos met een jaar te verlengen, zodat de heer Bos definitief zal aftreden op de aandeelhoudersvergadering in 2009.

In nauw overleg met de aandeelhouder is een van de in 2006 ontstane vacatures in de Raad van Commissarissen per december 2007 ingevuld met de benoeming van de heer J. Ploeg. De bekrachtiging van dit besluit vond plaats in de schriftelijke Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 19 februari 2008. De Raad van Commissarissen telt thans derhalve het minimale aantal van drie leden. De tweede vacature is aangehouden.

De leden van de Raad van Commissarissen onderhouden geen zakelijke relatie met de onderneming anders dan die van verzekeringnemer en in twee gevallen die van leverancier van mobiliteitsgerelateerde producten (lease auto's). De externe actuaaris heeft als opdracht toe te zien op een adequate uitvoering van de verzekeringsovereenkomsten en de voorzitter van de hoofddirectie rapporteert in het kader van de compliance over de mobiliteitsgerelateerde producten. De commissarissen ontvangen geen resultaatafhankelijke beloning.

Samenstelling hoofddirectie

De voorzitter van de hoofddirectie, de heer drs. J.P. Hoekstra, heeft inmiddels de 65-jarige leeftijd bereikt. De Raad van Commissarissen heeft met de aandeelhouder overlegd over de omvang en samenstelling van de hoofddirectie. Per 1 oktober 2008 zal de hoofddirectie bestaan uit drs. R.P.A. Leander RA als voorzitter en de heer J.G.W.M. Wittenberg als vicevoorzitter. Beiden maken reeds deel uit van de hoofddirectie.

De heer Hoekstra zal in de periode van oktober 2008 tot 1 april 2009 advieswerkzaamheden voor de onderneming blijven verrichten.

Wij stellen u dan ook voor in de vergadering uw instemming te bevestigen met de nieuwe omvang en samenstelling van de hoofddirectie.

Het terugtreden van de heer Hoekstra is weliswaar een onderdeel van het verslagjaar 2008. Onze grote dankbaarheid en erkentelijkheid die hiermee samenhangt, is gebaseerd op hetgeen Bovemij Verzekeringen gedurende zijn bestuursperiode van ruim elf jaar heeft gepresteerd en bereikt, maar vooral ook door de grote waardering die wij allen hebben voor zijn persoonlijke inbreng en toewijding waarmee hij ons allen heeft gediend. In ons bericht over het verslagjaar 2008 zullen wij daar uitgebreid bij stilstaan.

Tot slot

Het jaar 2007 was opnieuw een succesvol jaar voor Bovemij Verzekeringen en al haar belanghebbenden. De Raad van Commissarissen wil de hoofddirectie en alle medewerkers bedanken voor hun inzet en hen feliciteren met het behaalde resultaat. De Raad van Commissarissen kijkt met veel enthousiasme en met het volste vertrouwen uit naar de toekomst van de onderneming.

Nijmegen, 20 maart 2008

ir. H.H. van der Kwast, voorzitter

namens de Raad van Commissarissen

Verlag van de directie

Bovemij Verzekeringen in actie in, voor en met de mobiliteitsbranche

De markt waarin Bovemij Verzekeringen zich beweegt, is continu in ontwikkeling.

De BOVAG-ondernemers, hun werknemers en hun klanten veranderen, net als hun wensen en behoeften. Bovemij Verzekeringen is een klantgerichte organisatie en stelt zich als doel als partner continu op deze wensen en behoeften in te spelen. Om haar dienstverlening optimaal te houden, zorgt Bovemij Verzekeringen ervoor dat zij vooruitkijkt en zich voortdurend ontwikkelt.

Om een betrokken, bedreven en betrouwbare partner voor haar relaties te kunnen zijn, is het belangrijk betrokken, bedreven en betrouwbare medewerkers te hebben. De medewerkers zijn het belangrijkste kapitaal van Bovemij Verzekeringen. Zonder haar medewerkers zou Bovemij Verzekeringen niet de prestaties kunnen leveren die zij de afgelopen periode heeft laten zien.

Bovemij Verzekeringen neemt de risico's van BOVAG-leden heel persoonlijk. Zij weet wie haar klanten zijn. In dit jaarverslag laat Bovemij Verzekeringen zien wie Bovemij Verzekeringen echt is; wie haar medewerkers zijn en wat hun toegevoegde waarde is aan de BOVAG-branche.

J.P. Hoekstra, J.G.W.M. Wittenberg en R.P.A. Leander

Ontwikkelingen binnen de verzekeringsbranche

Een positief technisch rendement

Het technisch rendement van de Nederlandse schadeverzekeringsbranche is (exclusief zorg) ook in 2007 positief geweest. Met name in de branche motor lijkt echter definitief sprake van een trendbreuk. De beduidend positievere schaderesultaten uit voorgaande jaren in combinatie met een sterk wijzigende distributie via met name het internet, heeft geleid tot een zeer forse prijsdruk op autoverzekeringen. Inmiddels beginnen de gevolgen voor verzekeraars zichtbaar te worden en zet de prijsdruk in combinatie met een steeds verder doorgevoerde voorwaardenverbetering nog verder door.

Toenemend gebruik nieuwe mogelijkheden

Verzekeraars houden zich traditioneel bezig met zaken als automatisering van werkprocessen, klantgericht in tegenstelling tot productgericht werken en ketenintegratie. Het internet speelt al jaren een toenemende rol in de marketing en ondersteuning van de verkoop van met name particuliere verzekeringen. Duidelijk is dat nu ook de zakelijke markt volgt. Verzekeraars zullen zo optimaal mogelijk gebruik moeten gaan maken van de mogelijkheden van verdergaande procesintegratie. Om de noodzakelijke kostenreductie in de keten te bereiken is het van belang goed om te gaan met de beschikbare nieuwe technieken. Dit leidt uiteindelijk tot een duidelijke verschuiving van werkzaamheden naar de bron in plaats van de veelal relatief dure verwerking bij de verzekeraar.

Gevolgen verscherpte wet- en regelgeving

De branche heeft meer dan ooit oog voor zaken als zorgplicht, transparantie, corporate governance en maatschappelijke verantwoordelijkheid, deels ingegeven door duidelijk verscherpte wet- en regelgeving en media-aandacht. Ondanks de overwegend goede intenties, structureel overleg en de inmiddels genomen maatregelen, is het voor de consument niet altijd eenvoudiger en transparanter geworden. De doorzettende schaalvergroting in de verzekeringsbranche, onder de druk van efficiency en internationalisering, geeft de klant niet zonder meer een beter gevoel of directe meerwaarde. Een veelgehoord geluid is ook een onevenredig zwaar toenemende lastenverzwaring vanuit de betreffende regelgeving.

Solvency II

In 2007 is opnieuw een belangrijke stap gezet op weg naar de implementatie van nieuwe wetgeving, 'Solvency II'. Een groot aantal Nederlandse verzekeraars heeft meegewerkt aan de door De Nederlandsche Bank geïnitieerde studie naar de effecten van de toekomstige nieuwe wetgeving, QIS3. De risicobenadering die onder Solvency II bepalend zal zijn voor de (wettelijke) solvabiliteitsvereisten voor verzekeraars, betekent een grote stap voorwaarts ten opzichte van de huidige Solvency I wetgeving. Het onder Solvency II aan te houden kapitaal zal, veel meer dan nu het geval is, een weergave zijn van de werkelijk aanwezige risico's.

Op woensdag 9 januari 2008 is adjunct-directeur van Bovemij Verzekeringen, Theo Kersten, op 59-jarige leeftijd overleden. Theo was sinds 1977 een van de belangrijkste steunpilaren van Bovemij Verzekeringen. Twee jaar na zijn aanstelling als adjunct-directeur Commercie werd Theo ernstig ziek. Na een herstel van enige maanden pakte hij zijn werk weer op. Theo werd in de zomer van 2007 opnieuw ziek en helaas bleek herstel dit keer niet meer mogelijk. Zijn diepgewortelde verzekeringskennis, analytische vermogen en zijn onbaatzuchtigheid en loyaliteit laten een sterke indruk achter. Zijn overlijden wordt bij Bovemij Verzekeringen als een groot verlies beschouwd.

Ontwikkelingen binnen de BOVAG-branche

Acties BOVAG

De BOVAG-branche stond ook in 2007 in het teken van actie. BOVAG kwam in beeld met onder meer de actie voor het behoud van de APK-frequentie, haar stelling ten aanzien van de kilometerbeprijzing, de actie 'Stop Bos' en de acties tegen de nu al beruchte slurptax. Een belangrijk deel van de acties had concreet resultaat en leverde een directe meerwaarde voor de BOVAG-leden.

Toenemend milieubewustzijn

Belangrijk is en blijft het groeiende milieubewustzijn bij consumenten en fabrikanten, soms voor een deel gefaciliteerd of zelfs direct gestuurd door (fiscale) regelgeving. Dit heeft naar verwachting niet alleen invloed op het aantal verkochte auto's, maar zeker ook op het gebruik van brandstof, de grootte van de voertuigen, de vraag naar hybride motoren en de vergroting van het belang van energielabels op auto's.

Afdeling Risicomanagement en Preventie: "We ondersteunen ondernemers bij het voorkomen en beheersen van risico's in de breedste zin van het woord. Niet alleen op technisch vlak, maar ook organisatorisch. De risicomanager focust zich op de bedrijfsmatige aspecten; de preventieadviseurs richten zich meer op de technische risico's. Daarin vullen we elkaar perfect aan. Op basis van een persoonlijk risicoprofiel brengen we alle risico's in beeld en geven we ondernemers de tools in handen om die risico's te voorkomen, beheersbaar te maken én te vertalen naar kansen."

Aantal verkochte producten door BOVAG-bedrijven

2007 was een jaar van voorzichtig herstel voor de meeste BOVAG-leden. Een greep uit de cijfers leert dat het aantal verkochte nieuwe personenauto's steeg van 484.079 in 2006 naar 504.198 in 2007. Niet onverwachts daalde het aantal verkochte trucks naar 17.402 in 2007. Het jaar daarvoor kende namelijk een verkooppiek als gevolg van overheidsmaatregelen. Bij het aantal verkochte bestelwagens is een toename gerealiseerd van 64.549 in 2006 naar 79.831 in 2007. De verkoop van gemotoriseerde tweewielers steeg vorig jaar met zo'n 10%. Eind vorig jaar werden 1,4 miljoen fietsen verkocht, zo'n 6% meer dan het jaar daarvoor. *Bron: BOVAG*

Integriteit, compliance en risicobeheersing

Bovemij Verzekeringen onderkent niet alleen een brede maatschappelijke verantwoordelijkheid richting BOVAG als vereniging en aandeelhouder, maar met name ook richting haar klanten en haar medewerkers. Om aan deze verantwoordelijkheid te kunnen voldoen, zijn transparantie, integriteit, compliance en risicobeheersing zeer belangrijke aandachtspunten.

Afdeling Risicomanagement en Preventie:

“We brengen risico’s op alle terreinen in beeld, zodat de klant zich kan focussen op zijn onderneming.”

Voor Bovemij Verzekeringen betekent transparantie allereerst dat zij haar klanten volledig en juist informeert, zodat deze de verantwoordelijkheid kunnen nemen voor hun keuzes. Transparantie staat ook voor een volledige en juiste informatievoorziening aan andere belanghebbenden, zoals de aandeelhouder, de Raad van Commissarissen, de toezicht-houders, de accountant en de actuaris. Iedere belanghebbende moet zijn rol kunnen vervullen en heeft daarom recht op alle relevante informatie.

Integriteit is een leidend beginsel voor het handelen van Bovemij Verzekeringen, de bestuurders en de medewerkers. Bovemij Verzekeringen beheerst het integriteitsrisico door een stelsel van organisatorische maatregelen en criteria die betrekking hebben op de dienstverlening, de acceptatie van nieuwe verzekeringsovereenkomsten, de beleggingen en de selectie van nieuwe medewerkers.

Bovemij Verzekeringen streeft er actief naar de risico's waaraan zij blootstaat zo veel mogelijk te beperken. Daartoe worden, als integraal onderdeel van de bedrijfsvoering, specifieke maatregelen getroffen en procedures ingevoerd. Hierbij wordt in toenemende mate gebruikgemaakt van controlesystemen. De hoofddirectie legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen over de effectiviteit van deze maatregelen, procedures en systemen.

De kern van de getroffen maatregelen wordt gevormd door de periodieke (audit-) rapportage- en controlcyclus. Deze rapportages worden structureel geëvalueerd en aan controleprocedures onderworpen. Hierbij worden bedrijfsrisico's geïnventariseerd, gedocumenteerd en beoordeeld.

Op basis van haar bevindingen bevestigt de hoofddirectie dat de interne controle van de financiële verslaglegging in redelijke mate zekerheid biedt dat de financiële verslaglegging geen materiële onnauwkeurigheden bevat en dat de interne controlesystemen naar behoren hebben gefunctioneerd. Hierbij wordt aangetekend dat dit niet inhoudt dat de maatregelen, procedures en systemen zekerheid bieden dat operationele en financiële doelstellingen worden gerealiseerd. Evenmin wordt zekerheid geboden dat onjuistheden, onnauwkeurigheden, fouten, fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving volledig kan worden voorkomen.

Met het oog op de ontwikkeling van nieuwe wetgeving op het gebied van risicobeheersing, Solvency II, heeft Bovemij Verzekeringen in 2007 op uitnodiging van De Nederlandsche Bank deelgenomen aan een studie (QIS3) naar de effecten van deze nieuwe wetgeving. In Solvency II staat de inschatting van de risico's die de onderneming loopt centraal. Veel meer dan in de huidige wetgeving speelt daarbij het beleggingsrisico een grote rol. De risico-inschatting vormt de basis voor de solvabiliteitsvereisten en is daarmee ook bepalend voor de kapitaal- en deels financieringsstructuur van de onderneming.

Solvency II stimuleert goed risicomanagement in de volle breedte. Om goed voorbereid te zijn op de nieuwe wetgeving, zal Bovemij Verzekeringen ook aan vervolgstudies deelnemen (QIS4). Vooruitlopend op deze ontwikkelingen en als onderdeel van het totale risicomanagement, heeft Bovemij Verzekeringen in 2007 de afdeling actuariaal verder ontwikkeld. Sinds 2007 heeft Bovemij Verzekeringen haar eigen actuaaris, mw. drs. C.M. Hermans AAG, in dienst die leiding geeft aan de afdeling Actuariaal. Naast de intern en extern uitgevoerde actuariële studies zal Bovemij Verzekeringen, als onderdeel van het totale risicomanagement, tenminste tweejaarlijks een volledige ALM-studie uitvoeren.

Bovemij Verzekeringen in 2007

Bij alles wat Bovemij Verzekeringen doet, staan de belangen van BOVAG, de verzekerde ondernemers en haar netwerk van andere partners in de branche centraal. De groei van de portefeuille van Bovemij Verzekeringen is in 2007 voorspoedig geweest. Door gezamenlijke inspanning van alle medewerkers en partners is Bovemij Verzekeringen erin geslaagd de beoogde premiedoelstelling met 5% te overschrijden, waardoor Bovemij Verzekeringen in 2007 de grens van 200 miljoen euro is gepasseerd.

Bovemij Verzekeringen houdt de ontwikkelingen in de mobiliteitsbranche en verzekeringsbranche nauwlettend in de gaten. In 2007 heeft Bovemij Verzekeringen weer een aantal belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van haar dienstverlening. In de volgende paragrafen wordt dit nader toegelicht.

Verzekeringen voor het BOVAG-bedrijf

De belangrijkste activiteit van Bovemij Verzekeringen is het verzekeren van het BOVAG-bedrijf. In 2007 heeft Bovemij Verzekeringen haar marktaandeel in het BOVAG-achterland verder uitgebreid. De premieomzet van de bedrijfsmatige verzekeringsportefeuille is in 2007 in lijn met de verwachtingen gegroeid met 3,5%.

Bij Bovemij Verzekeringen stond het jaar 2007 in het teken van het verder ontwikkelen en verkopen van een mobiliteitsgerelateerd productenpakket. Tevens is extra aandacht besteed aan het onderhoud en een verdieping van het verzekeringspakket bij reeds verzekerde bedrijven. Samen met de verzekerde ondernemers is nauwkeurig gekeken naar de inhoud van het pakket, rendementsbeheersing, preventie van risico's en verbetering van procedures en processen binnen de bedrijven. Daarnaast is actief samengewerkt bij productontwikkeling en zijn gezamenlijke marketingactiviteiten ondernomen. Zo is Bovemij Verzekeringen aanwezig geweest tijdens verkoopdagen bij BOVAG-ondernemers om de concepten DealerGarant en RijGarant onder de aandacht te brengen.

Verzekeringen voor de ondernemer en werknemer van het BOVAG-bedrijf

Naast optimalisatie van bestaande verzekeringsvormen is ook gekeken naar de continuïteit van het individuele BOVAG-bedrijf. Om de continuïteit van een onderneming te waarborgen, is het belangrijk dat eventuele financiële gevolgen van risico's op het gebied van zorg en inkomen opgevangen worden.

De joint venture tussen Bovemij Verzekeringen en Mn Services, genaamd Bovemij Inkomensverzekeringen, heeft haar positie als dé partner voor BOVAG-ondernemers en -werknemers voor alle verzekeringen op het gebied van zorg en inkomen in 2007 verder verstevigd. Zo heeft zij in 2007 haar werknemers- en werkgeversverzekeringen geoptimaliseerd. Speciale aandacht is hierbij geschonken aan arbodienstverlening, de WGA-basisverzekering, de Ziekteverzuimverzekering voor het eerste en tweede jaar en de BOVAG Zorgpolis.

Binnen de BOVAG-branche zijn de gestelde omzetdoelstellingen gerealiseerd. Zo is de doelstelling op het gebied van de WGA-basisverzekering ruim behaald. In 2007 is een stijging van de portefeuille met 481 bedrijven gerealiseerd. Het marktaandeel van de WIA-producten is geconsolideerd.

Ook de doelstelling voor de arbodienstverlening is ruimschoots gehaald. Meer dan 500 nieuwe BOVAG-bedrijven hebben zich aangesloten bij een speciaal voor de mobiliteitsbranche ontwikkeld pakket van arbodienstverlening. Dit betekent een stijging van circa 50%. In totaal zijn nu ruim 1.500 bedrijven aangesloten.

Op het gebied van ziekteverzuimverzekeringen is het marktaandeel gestegen en het premievolume nagenoeg gelijk gebleven. Dit is een enorme prestatie gezien de ontwikkelingen in de markt, waarin al enkele jaren sprake is van een structurele daling van

het premievolume. In 2007 is het aantal BOVAG-bedrijven dat hun risico op verzuim bij Bovemij Inkomensverzekeringen heeft ondergebracht toegenomen met 180.

Bovemij Inkomensverzekeringen heeft een specifieke aanpak op het gebied van verzuim, die de ondernemers binnen de BOVAG aanspreekt en al jaren succesvol blijkt te zijn. Een goed preventiebeleid en een snelle terugkeer van werknemers in het arbeidsproces, zorgt voor een lager verzuim. Dit resulteert in directe kostenbesparing voor de werkgevers en lagere premies. Als gevolg van deze lagere verzekeringspremies, is het premievolume ten opzichte van 2006 nagenoeg gelijk gebleven.

In 2007 hebben ruim 3.000 werknemers van BOVAG-bedrijven besloten zich aan te sluiten bij de BOVAG-collectiviteit en hun risico op ziektekosten verzekerd via Bovemij Inkomensverzekeringen. Dit is een toename van 20% ten opzichte van 2006.

Bovemij Inkomensverzekeringen streeft ernaar de totale zorgketen te verzekeren. Onder deze zorgketen wordt de visie op de bundeling van producten en diensten op het gebied van verzuim, zorg en inkomenszekerheid verstaan. Tot op heden werden de verschillende zorg- en inkomensproducten uit de zorgketen afzonderlijk 'verkocht'.

Vanaf 2008 zal de nadruk steeds meer komen te liggen op een integrale ketenaanpak, zodat de BOVAG-ondernemer en –werknemer kan profiteren van optimaal administratief gemak.

Verzekeringen voor de klant van het BOVAG-bedrijf

Bovemij Verzekeringen biedt het BOVAG-bedrijf de mogelijkheid haar klanten aanvullende dienstverlening te bieden in de vorm van mobiliteitsgerelateerde particuliere verzekeringen, de zogenoemde serviceconcepten. 2007 stond in het teken van het verder ontwikkelen en verkopen van deze concepten.

De administratieve en verzekeringstechnische werkzaamheden van deze aanvullende dienstverlening vinden plaats bij Bovemij Verzekeringen of een van haar volmachten. De serviceconcepten bieden belangrijke voordelen voor de deelnemende BOVAG-leden in de vorm van zowel directe als indirecte inkomsten, door onder andere schadesturing en een versteviging van de klantenbinding.

De toegevoegde waarde van de concepten in de vorm van een verstevigde klantenbinding en extra inkomsten wordt steeds meer gewaardeerd en door veel bedrijven inmiddels als onmisbaar beschouwd.

Autoverzekeringen

Dealergarant Verzekeringen is een initiatief van Bovemij Verzekeringen om autodealers in staat te stellen voor hun klanten een autoverzekering te sluiten. Op 31 december 2007 telde Dealergarant Verzekeringen 500 actieve deelnemers. In 2007 is het aantal verzekeringen toegenomen met 38% ten opzichte van 2006.

RijGarant is een serviceconcept waarmee autobedrijven aangesloten bij BOVAG-afdeling Onafhankelijke Autobedrijven hun dienstverlening richting hun klant kunnen uitbreiden met een autoverzekering en/of -financiering. Op 31 december 2007 telt RijGarant 400 deelnemers en is het aantal verzekeringen gegroeid met 11% ten opzichte van 2006.

Daarnaast is Bovemij Verzekeringen erin geslaagd de grotere holdings in de BOVAG-branche een serviceconcept op maat aan te bieden, waardoor zij het verzekeringsproduct een eigen gezicht hebben kunnen geven.

Garantie op auto's

Bovemij Verzekeringen biedt verlengde garantie als een aanvulling op de BOVAG-garantie (bij gebruikte auto's) of op de fabrieksgarantie (bij nieuwe auto's). Via de verlengde garantie krijgt de klant van een autobedrijf een of twee jaar extra garantie op zijn auto.

In 2007 is het aantal BOVAG-bedrijven dat de aanvullende garantie aan haar klanten biedt met 238 toegenomen.

In 2007 heeft Bovemij Verzekeringen ook veel geïnvesteerd in het ontwikkelen van nieuwe concepten in samenwerking met enkele grote automotivebedrijven. Zo heeft zij in samenwerking met Bosch Car Service een garantieverzekering ontwikkeld. Deze verzekering is een aanvulling op de BOVAG-garantie bij gebruikte auto's en kan daarnaast ook na een onderhoudsbeurt nog worden verlengd.

De eerste resultaten waren bijzonder succesvol en als vervolg hierop wordt op dit moment gekeken naar de mogelijkheden om ook met andere partijen, zowel dealerbedrijven als universele autobedrijven, deze samenwerking aan te gaan.

Mobiliteitsgarantie

In de markt is steeds meer behoefte aan hulpverlening in de breedste zin van het woord. In 2007 is een start gemaakt om samen met BOVAG voor meerdere afdelingen de mobiliteitsgarantie verder te ontwikkelen.

De mobiliteitsgarantie is een hulpverleningsverzekering, die de klant van een autobedrijf zeven dagen per week en 24 uur per dag hulp biedt bij pech onderweg of op het woonadres.

De hulp wordt georganiseerd door een alarmcentrale en de kosten die daaruit voortvloeien worden door de verzekering gedekt.

Bovemij Verzekeringen reikt BOVAG-leden hiermee nog een middel aan om klanten aan hun bedrijf te binden en zo extra omzet te genereren uit onderhoud en reparatie.

Afdeling Volmachtbeheer en Tussenpersonen: "Via uitgekende samenwerkingsverbanden met volmachten en tussenpersonen ontstaan nieuwe perspectieven en mogelijkheden. Zij hebben de kennis van specifieke product/marktcombinaties; wij hebben de expertise om snel en flexibel maatwerk te leveren. Vanuit die synergie spelen we samen in op behoeften in de markt en bieden we toegevoegde waarde voor alle partijen. Zo richt volmacht ENRA zich bijvoorbeeld op de klant van de BOVAG Tweewielerbedrijven, ondersteunt Mn Services de werknemers van onze klanten en focust Dekavas zich specifiek op truckdealers. Met nieuwe partnercombinaties creëren we steeds weer nieuwe mogelijkheden."

Bij de ABA Mobiliteitsgarantie, de mobiliteitsgarantie voor onafhankelijke autobedrijven, is het aantal deelnemende bedrijven in 2007 toegenomen met 40% en werden 20% meer mobiliteitsgaranties afgegeven dan in 2006. Bij de mobiliteitsgarantie voor dealerbedrijven, genaamd Dealermobiel, is het aantal deelnemende bedrijven in 2007 toegenomen met 112. Helaas blijft het aantal mobiliteitsgaranties dat de dealerbedrijven afgeven nog achter bij de verwachtingen. Ook op het gebied van mobiliteitsgarantie heeft Bovemij Verzekeringen geïnvesteerd in het ontwikkelen van nieuwe concepten in samenwerking met automotivebedrijven. Samen met Bosch Car Service heeft Bovemij Verzekeringen de Bosch Car Service Pechhulpdienst ontwikkeld en in de markt gezet.

Garantie op caravans

In maart 2007 heeft Bovemij Verzekeringen in samenwerking met BOVAG-afdeling Caravan- en Camperbedrijven een aanvullende garantie op zowel nieuwe als gebruikte caravans geïntroduceerd. Aangesloten ondernemers worden hiermee in staat gesteld ook op dat vlak concurrerend te kunnen ondernemen. Na een wat moeizame start is in de loop van 2007 het aantal garantiecontracten toegenomen.

Afdeling Volmachtbeheer en Tussenpersonen:

**“Nieuwe combinaties creëren nieuwe ideeën.
En daarmee ontstaan mogelijkheden voor
ons, onze partners en onze klanten.”**

Tweewielerverzekeringen

Bovemij Verzekeringen heeft per 1 januari 2008 ENRA Verzekeringen overgenomen. Dit is de grootste acquisitie in de geschiedenis van Bovemij Verzekeringen. Hiermee is een grote stap gezet in de uitbreiding van de dienstverlening aan BOVAG-leden van de afdeling Tweewielerbedrijven. Daarnaast is het afbreukrisico geëlimineerd voor Bovemij Verzekeringen als verzekeraar. Bovemij Verzekeringen heeft grote verwachtingen van deze overname.

ENRA Verzekeringen is opgericht in 1981 en groeide uit tot specialist in tweewielerverzekeringen. Behalve fietsverzekeringen biedt ENRA Verzekeringen via tweewielerbedrijven ook verzekeringen voor bromfietsen en motoren. Bovemij Verzekeringen en ENRA Verzekeringen werken al sinds 2000 samen, waarbij ENRA Verzekeringen een volmacht had van Bovemij Verzekeringen.

Bovemij Verzekeringen is in samenwerking met ENRA Verzekeringen marktleider op het gebied van particuliere fiets-, bromfiets- en motorrijwielverzekeringen die worden aangeboden via aangesloten tweewielerbedrijven. Samen met ENRA Verzekeringen heeft Bovemij Verzekeringen in 2007 het marktaandeel verder weten te verstevigen en is de premieomzet gegroeid tot circa € 20 miljoen.

Voor de tweewielerbedrijven zijn de extra inkomsten uit provisie op de verkopen van fietsverzekeringen alsmede uit het herleveren van de fiets van groot belang.

Customer Risk Management

Customer Risk Management is een van de belangrijkste speerpunten van de dienstverlening van Bovemij Verzekeringen aan haar verzekerden. Bovemij Verzekeringen heeft in 2007 het risicobewustzijn bij verzekerden vergroot en Customer Risk Management volledig geïntegreerd in haar dienstverlening. Bovemij Verzekeringen doet er alles aan de BOVAG-branche te ondersteunen in het managen van hun risico's en het hen daarbij zo gemakkelijk mogelijk te maken.

Alleen door continu en gestructureerd aandacht te besteden aan risicomangement is het voor de mobiliteitsgerelateerde bedrijven mogelijk om risico's beheersbaar te maken en te houden.

De BOVAG-branche wil naast theorie over hoe dit te bereiken, kant en klare oplossingen en handvatten, die direct toepasbaar zijn. Bovemij Verzekeringen biedt haar relaties maatwerk. Zo biedt zij begeleiding bij de inventarisatie van risico's en organiseert zij trainingen voor alle medewerkers binnen het BOVAG-bedrijf. Het streven is daarbij altijd om de hele organisatie te trainen, zodat men zich bewust wordt van de risico's en deze kan vertalen naar kansen in de markt.

Naast maatwerk voor relaties is ook aandacht besteed aan handvatten en middelen voor medewerkers van Bovemij Verzekeringen. Op dit moment wordt een database ontwikkeld waarmee een adviseur op eenvoudige en snelle wijze inzichtelijk kan maken welke

risico's een ondernemer loopt, de zogenoemde Quick Scan en het daarbij behorende risicoprofiel van de ondernemer. Naar verwachting zal in april 2008 met deze werkwijze gestart worden.

Dat gewaardeerd wordt wat Bovemij Verzekeringen op het gebied van risicomanagement doet, blijkt wel uit de Risk Management Award die op 11 mei 2007 is uitgereikt aan Bovemij Verzekeringen. Als kroon op haar werk heeft Bovemij Verzekeringen deze prijs gewonnen voor de originele wijze waarop een voorbeeldfunctie wordt vervuld in het centraal stellen van risico's in de bedrijfsvoering, waarbij de factor mens centraal staat.

Het succes van Customer Risk Management heeft ertoe geleid dat al deze activiteiten per 1 januari 2008 worden ondergebracht in de nieuwe afdeling Risicomanagement en Preventie.

Netwerk van partners

Bovemij Verzekeringen heeft ook in 2007 haar netwerk van partners weer verder uitgebreid en is daarbij verschillende samenwerkingsverbanden aangegaan met gevolmachtigden en andere partners, deels buiten de BOVAG-branche. Deze partners in business dragen rechtstreeks bij aan de realisatie van de doelstellingen van Bovemij Verzekeringen als risicodragers in de mobiliteitsbranche en worden aangegaan uit efficiencyoverwegingen, risicospreiding en marktverbreding. Hierdoor ontstaat een evenwichtige portefeuille.

Premie en resultaat

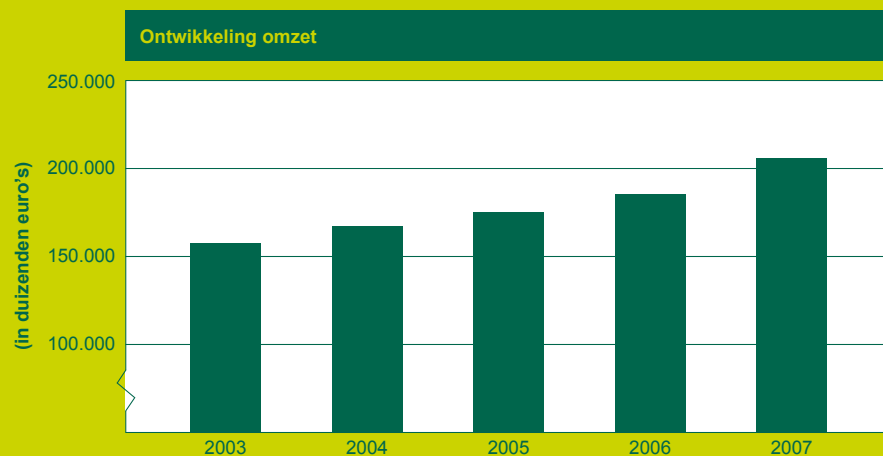
Het jaar 2007 is voor Bovemij Verzekeringen een goed jaar geweest. De premieomzet is, tegen de markt in, sterk gestegen. Ondanks een matig beleggingsjaar en een toegenomen schadelast, is het resultaat in overeenstemming met de vooraf geformuleerde strategische doelstellingen.

Premie

In 2007 is de brutopremieomzet van Bovemij Verzekeringen gestegen tot € 202,8 miljoen. Dit is een toename van ruim 15% ten opzichte van 2006, waarin een omzet van € 175,7 miljoen werd behaald. De premiegroei is voornamelijk te danken aan de groei van de inkomensverzekeringen en een stijging van de premieomzet van verzekeringen aan klanten van BOVAG-bedrijven. Met name de introductie van de woonlastenverzekering heeft bijgedragen aan de groei van de inkomensverzekeringen. De premieomzet van de bedrijfsmatige verzekeringen is in 2007 gegroeid met 3,5%.

Schade

De brutoschadelast is in 2007 toegenomen van 61,4% in 2006 naar 67,5% in 2007. Deze stijging is ontstaan door een aantal incidenten en de toenemende schadelast van de autoportefeuilles. Dit geldt voor zowel de directe autoportefeuille van Bovemij Verzekeringen als de autoportefeuilles van haar volmachtrelaties.

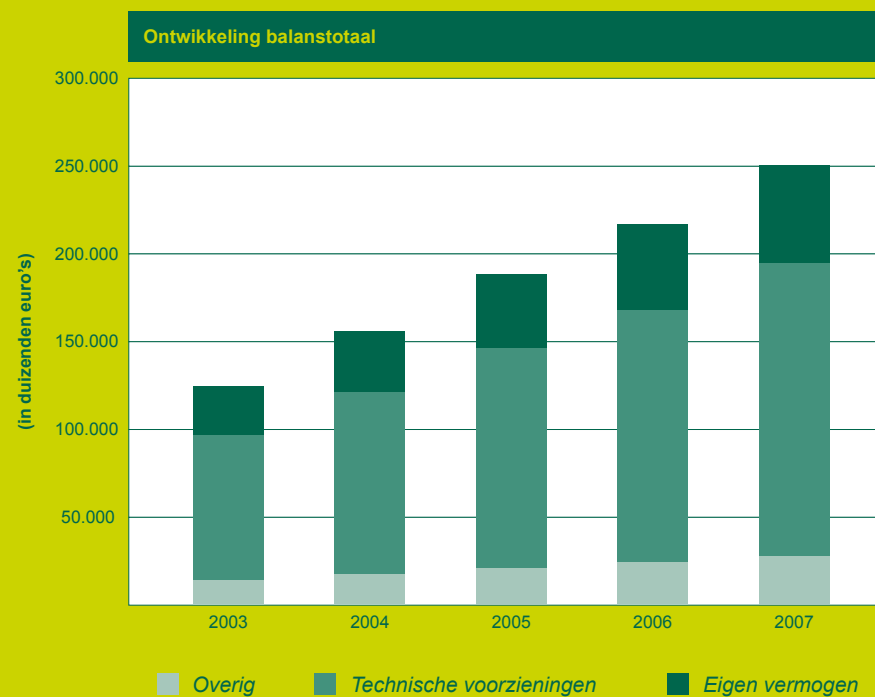
Tot en met 2006 daalde de brutoschadelast, waardoor nu sprake is van een trendbreuk. De gestegen brutoschadelast wordt mede bepaald door een afname van de gemiddelde premie. De hoogte van de premie staat onder druk als gevolg van de toenemende prijsconcurrentie. In 2007 is ook het resultaat op de brandportefeuille fors gedaald.

Ten opzichte van recordjaar 2006 is het technisch resultaat met € 7,2 miljoen gedaald tot € 7,6 miljoen in 2007.

Resultaat en balans

Het resultaat van Bovemij Verzekeringen voor belastingen bedraagt over 2007 € 11,3 miljoen. In 2006 was dit € 24,1 miljoen. Het resultaat na belastingen wordt in 2007 voor het grootste deel bepaald door het technisch resultaat. In 2007 liep het technisch resultaat

terug tot € 7,6 miljoen. Het beleggingsresultaat daalde met € 5,1 miljoen tot € 3,6 miljoen. Het beleggingsresultaat werd in 2007 niet alleen negatief beïnvloed door een stijging van de langetermijnrente, maar nog meer door wereldwijd sterk dalende aandelenkoersen en vastgoedwaarderingen aan het eind van 2007. Bovemij Verzekeringen heeft in 2007 het US\$-valutarisico volledig afgedekt, hetgeen een positieve bijdrage heeft geleverd aan haar resultaten.

In lijn met de premieomzet is het balanstotaal in 2007 gestegen met 15% ten opzichte van 2006. Door een uitbreiding van langetermijnverzekeringen (met name arbeidsongeschiktheidsverzekeringen) in de portefeuille, nemen de technische voorzieningen toe met 20%. Bovemij Verzekeringen had in 2007 een solvabiliteitsmarge van 241, een daling ten opzichte van 2006 waarin de solvabiliteitsmarge 261 bedroeg.

De mensen en de organisatie van Bovemij Verzekeringen

Het belangrijkste kapitaal

De medewerkers zijn het belangrijkste kapitaal van Bovemij Verzekeringen. Zonder hen zou Bovemij Verzekeringen de bijzondere prestaties die ze in de afgelopen periode heeft laten zien, niet hebben kunnen waarmaken. Verbondenheid met de organisatie, voldoening halen uit het werk en persoonlijke ontwikkeling staan zodoende centraal in het HRM-beleid.

De markt verandert en daardoor is ook Bovemij Verzekeringen continu in beweging. Dit heeft de nodige gevolgen voor de wijze waarop haar medewerkers zich (moeten) inzetten.

Bovemij Verzekeringen is al jaren een betrokken, bedreven en betrouwbare partner voor haar relaties. Dit vraagt het nodige van haar medewerkers op het gebied van eigen

verantwoordelijkheid en zelfstandigheid. Anderzijds verwacht Bovemij Verzekeringen van haar medewerkers dezelfde mate van betrokkenheid, loyaliteit en verantwoordelijkheid ten opzichte van elkaar.

Om dit voor elkaar te krijgen is er continu beweging binnen Bovemij Verzekeringen; niet alleen op werkgebied, maar ook daarbuiten. Bovemij Verzekeringen is meer dan alleen een werkgever voor haar medewerkers. Zij creëert een sfeer waarin de begrippen betrokkenheid, loyaliteit en verbondenheid zowel op zakelijk als sociaal gebied centraal staan. Dit uit zich onder andere in het hanteren van een Customer Intimacy strategie richting haar relaties en medewerkers. Het gevolg hiervan is maatwerk, aangezien niet iedere medewerker hetzelfde is. Mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkelplannen, opleidingen, teambuilding en projecten als 'werk en sport', zijn er volop. Het resultaat daarvan is dat Bovemij Verzekeringen met haar medewerkers, net als met haar relaties een langdurige relatie aangaat die voor beide partijen een win-win-situatie oplevert. Tot op heden slaagt zij hier goed in.

Opleidingen

Om deze zienswijze met succes te kunnen hanteren, heeft Bovemij Verzekeringen ook in 2007 veel geïnvesteerd in het vergroten van de kennis, kunde en vaardigheden van haar medewerkers. Er is niet alleen aandacht besteed aan de vakinhoudelijke en klantgerichte scholing, maar vooral aan de persoonlijke ontwikkeling en effectiviteit van iedere

medewerker. Emotioneel intelligent samenwerken blijft een centraal begrip voor alle medewerkers binnen de organisatie.

In 2007 is Emotioneel Intelligent Samenwerken (oftewel EIS) opgenomen als integraal onderdeel van het personeelsbeleid. De resultaten van dit traject beginnen zichtbaar te worden; mensen herkennen en erkennen de voordelen van EIS. De basis is gelegd en de komende jaren verwacht Bovemij Verzekeringen de vruchten van dit intensieve project te kunnen plukken.

Bovemij Werk en Sport

Ook in 2007 stimuleert Bovemij Verzekeringen haar medewerkers om een sportieve en gezonde levensstijl te hanteren. Daarom biedt zij haar medewerkers al enkele jaren de mogelijkheid om gezamenlijk sportactiviteiten te ondernemen. Naast de mogelijkheid tot het gebruikmaken van de faciliteiten van twee sportscholen en hardlopen onder begeleiding van een professionele trainer, behoort nu ook fietsen onder begeleiding van een professionele trainer tot de mogelijkheden. Daarnaast zijn in 2007 op initiatief van haar medewerkers weer enkele spel- en sporttoernooien georganiseerd. Deze sportieve

activiteiten zijn veelal een samenspel tussen medewerkers en relaties uit het directe netwerk van Bovemij Verzekeringen.

Bovemij Werk en Cultuur

In het kader van samenwerking is in 2007 het project 'Bovemij Werk en Cultuur' uitgevoerd. Alle medewerkers hebben aan een creatieve workshop deelgenomen, onder begeleiding van professionele kunstenaars. Deze creatieve sessies hebben geleid tot 166 verrassend mooie kunstwerken en plezier bij medewerkers die elkaar op deze wijze op een heel andere manier leerden kennen. Het beste kunstwerk is beloond met een weekendje naar Stavanger, de culturele hoofdstad van Europa in 2008. Hiermee wil Bovemij Verzekeringen duidelijk maken dat dit soort afdelingsoverschrijdende projecten een belangrijke bijdrage leveren aan de motivatie en sfeer binnen de organisatie.

De cijfers

De positieve resultaten van al deze initiatieven zijn duidelijk terug te vinden in de cijfers. De personeelsbezetting bestond op 31 december 2007 uit 218 medewerkers, die 195 fulltime-

Afdeling Marketing en Communicatie: "Om te weten wat er speelt, moet je je vooral ook kunnen verplaatsen in de andere partij. Dat betekent observeren, communiceren en openstaan voor wat de klant te zeggen heeft. We houden de bewegingen in de markt voortdurend in de gaten en vertalen die naar creatieve manieren om doelen te bereiken. Of we nu een voorzetje moeten geven, moeten inkoppen of het gezamenlijke doel moeten bewaken... door nauw samenspel kunnen we laten zien waar onze club als geheel voor staat en kansen creëren om te scoren."

Afdeling Marketing en Communicatie:

“Wij weten wat er speelt en creëren zo kansen om te scoren.”

equivalents vervulden. Het personeelsverloop gedurende 2007 bestond uit 20 medewerkers, daarentegen begonnen 29 nieuwe medewerkers. Het ziekteverzuim heeft dit jaar het laagterecord van 2,6% bereikt. De gemiddelde leeftijd van de medewerkers was eind 2007 38 jaar.

Vooruitzichten 2008

Bovemij Verzekeringen streeft een duidelijke groei na, zowel in premievolume als in kwaliteit, met de nadruk op branchegerichte (maatwerk) dienstverlening. Zij wil dit onder meer bereiken door een bredere en intensievere marktwerking. Daarbij speelt de nauwe samenwerking met BOVAG en andere partners in de branche een essentiële rol.

Voor het jaar 2008 zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- ✓ een verdere stijging van het aantal contracten op het gebied van en de verkopen van mobiliteitsgerelateerde productenpakket voor de klanten van de BOVAG-leden (de zogenoemde serviceconcepten);
- ✓ verder ontwikkelen van de speciaal voor de branche ontwikkelde arbeidsongeschiktheids-, re-integratie- en zorgproducten voor werkgevers en werknemers van BOVAG-bedrijven in samenwerking met partners;

- ✓ het in directe samenwerking met ENRA Verzekeringen verder verstevigen van ons marktaandeel op de markt van tweewieler(bedrijven)verzekeringen;
- ✓ het samen met BOVAG en Polis Direct sterker positioneren van BOVAG en Bovemij Verzekeringen op de markt van consumentenverzekeringen;
- ✓ de implementatie van een nieuwe werkwijze waarbij Bovemij Verzekeringen haar klanten inzicht geeft in alle risico's die de klant loopt. De klant maakt hierbij zelf de keuze welke risico's hij wil afdekken middels een verzekering;
- ✓ aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden met partners in business, uit het oogpunt van risicospreiding;
- ✓ verder vergroten van het risicobewustzijn bij verzekerden en het integreren van Customer Risk Management in de dienstverlening;
- ✓ doorontwikkelen van het personeel op vaktechnische, klantgerichte en persoonlijke vaardigheden.

Voor 2008 wordt verwacht dat de premiegroei zich doorzet. Daarbij streeft Bovemij Verzekeringen naar een resultaat dat de continuïteit van de bedrijfsvoering waarborgt en voldoende compensatie biedt voor het beschikbaar stellen van vermogen door de aandeelhouder BOVAG.

Stichting Rechtsbijstand Mobiliteitsbranche

Onderdeel van het verzekeringsaanbod van Bovemij Verzekeringen is de rechtsbijstandsverzekering, voor het bedrijf én de particulier. Ter voorkoming van belangenverstrengeling schrijft de wet voor dat een scheiding moet bestaan tussen het multibranche verzekeringsbedrijf en de uitvoerder van de rechtsbijstandverlening. De verlening van rechtsbijstand voor de klanten van Bovemij Verzekeringen en die van haar volmachten wordt uitgevoerd door de in 1993 opgerichte Stichting Rechtsbijstand Mobiliteitsbranche.

Terugblik op 2007

Voor de Stichting Rechtsbijstand Mobiliteitsbranche was 2007 een bijzonder jaar waar zij met genoegen op terugkijkt.

In maart werd het bestuur versterkt door de aanstelling van de heer A.M. Hammerstein. Hij aanvaardde het verzoek van het bestuur om de functie van voorzitter te vervullen. Op basis van de Stichtingsstatuten was de heer Struycken vanwege zijn leeftijd genoodzaakt zijn bestuurlijke taak neer te leggen. Het bestuur is de heer Struycken zeer dankbaar voor zijn deskundige en scherpzinnige inbreng gedurende ruim tien jaren. Per 1 januari 2008 zal de heer Struycken worden opgevolgd door mw. prof. mr. C. Klaassen. Zij is als hoogleraar burgerlijk recht en burgerlijk procesrecht verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Het bestuur is zeer verheugd met haar komst en wenst haar veel succes toe. Daarnaast zijn in 2007 belangrijke voorbereidingen getroffen om de Stichting beter in staat te stellen snel in te springen op de behoefte van de rechtsbijstandmarkt. In goed

overleg met Bovemij Verzekeringen zijn besluiten genomen om de organisatie van de Stichting en haar positie ten opzichte van Bovemij Verzekeringen te herzien. Hierdoor krijgt de Stichting nog meer zelfstandige armslag om beslissingen te nemen op haar specifieke terrein en kan zij efficiënter werken. Het doel hiervan is de kostprijs voor de dienstverlening te verlagen, zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit.

Het bestuur is verheugd met de uitkomst van een medio 2007 gehouden onderzoek naar de kwaliteit van dienstverlening door de Stichting over de afgelopen twee jaren. Hieruit kwam naar voren dat de klanten van Bovemij Verzekeringen zeer tevreden zijn over de verleende rechtsbijstand. Door de bovengenoemde maatregelen kan dit hoge kwaliteitsniveau ook voor de toekomst gewaarborgd blijven. Dit is van belang, omdat de Stichting zich vooral als kwalitatief hoogwaardige specialist binnen de mobiliteitsbranche van andere rechtsbijstandaanbieders wenst te onderscheiden. De Stichting sluit daarmee naadloos aan bij de strategische uitgangspunten van Bovemij Verzekeringen.

In 2007 is tevens het personeelsbestand van de Stichting uitgebreid. Eind 2007 waren 28 medewerkers (25 fte) werkzaam bij de Stichting. De uitbreiding was noodzakelijk om het aantal uitbestedingen van rechtsbijstandzaken verder terug te dringen. Er zijn vooral medewerkers aangetrokken voor de unit die zich bezig houdt met de verlening van verhaalsrechtsbijstand (motorrijtuigen).

Met name deze unit heeft veel profijt ondervonden van het sinds vorig jaar ingevoerde documentenbeheersysteem. Dit systeem zal de efficiency van de dienstverlening in de toekomst verder verbeteren. Ook de voorgenomen wijziging van de organisatie en van de financieringsstructuur van de Stichting zal de efficiency ten goede komen doordat enkele administratieve handelingen kunnen worden vereenvoudigd.

2008

Met het oog op de voorziene groei van het aantal zaken en de doelstelling om het aantal uitbestedingen terug te dringen, zal de Stichting in 2008 het aantal medewerkers verder uitbreiden. De Stichting verwacht niet dat zich hierdoor huisvestingsproblemen voordoen. Hoewel de gunstige invloed van het nieuwe documentenbeheersysteem al merkbaar is, zal dit vooral na 2008 vruchten afwerpen. Deze investering is niettemin onvermijdelijk voor de komende jaren. De Stichting streeft voor 2008 naar een verdere verlaging van het aantal uitbestede zaken en zal er zonder meer voor waken dat de kwaliteit van dienstverlening voorop blijft staan. De daartoe noodzakelijke voorwaarden worden vastgelegd in serviceovereenkomsten met Bovemij Verzekeringen.

Tot slot heeft de Stichting het voornemen haar huisstijl aan te passen aan de vernieuwde organisatie.

Het bestuur dankt de directeur van de Stichting en de medewerkers voor de getoonde inzet en de verdienstelijke resultaten. Het bestuur is ervan overtuigd dat dankzij hun enthousiaste inzet ook 2008 in alle opzichten een goed jaar zal worden. De heren Hammerstein en Marres danken in het bijzonder hun scheidend mede bestuurslid, de heer Struycken, voor zijn inzet voor de belangen van de Stichting.

Nijmegen,

dhr. A.M. Hammerstein (voorzitter)

prof. mr. A.V.M. Struycken

mr. E.R.S.M. Marres

Afdeling Verzekeringstechniek - Schade: "Liefst komen wij onze klanten zo min mogelijk tegen natuurlijk. Maar als het dan toch eens nodig is, nemen we alle zorgen uit handen. Jaarlijks heeft een groot deel van onze verzekerden te maken met kleinere of grotere schadegevallen die gedekt worden door ons verzekeringspakket. Op dat moment regelen we niet alleen dat de schadezaak verzekeringstechnisch goed en soepel wordt afgehandeld, maar zorgen we vanuit bedrevenheid en betrokkenheid dat de klant zo snel mogelijk weer aan de slag kan. Voorkomen is altijd beter dan genezen. Maar als het leed geschied is, denken we graag met onze klanten mee om te zorgen dat de schade beperkt blijft."

Afdeling Verzekeringstechniek - Schade:

**“Als er dan toch eens iets mis gaat,
zorgen wij dat de klant snel weer
uit de brand is.”**

Fotografie Edwin Janssen

Bovemij Verzekeringen is als volle dochtermaatschappij van brancheorganisatie BOVAG een verzekeraar voor en door BOVAG-leden. Wat goed is voor Bovemij Verzekeringen, is goed voor BOVAG-leden en vice-versa. Bovemij Verzekeringen kan dan ook maatwerk leveren; weet als geen andere verzekeraar waar de mobiliteitsondernemer behoefte aan heeft. Zowel BOVAG als Bovemij Verzekeringen is er alles aan gelegen om de aangesloten ondernemers te behoeden voor risico's en hun zorgen uit handen te nemen. Leidraad voor BOVAG zijn de Bondsprioriteiten, zoals die door de leden zijn vastgesteld. In vogelvlucht hieronder de meest aansprekende resultaten van 2007 en een korte vooruitblik op 2008.

APK

BOVAG, RAI Vereniging en VVN hebben zich de afgelopen anderhalf jaar met hand en tand verzet tegen het kabinetsvoornemen om de APK-frequentie voor alle personenauto's te verlagen naar 4-2-2 omdat de APK-afkeurcijfers daar geen enkele aanleiding voor geven. Hier tegenover stond de opvatting van een groot deel van de Tweede Kamer (en de ANWB) dat de APK-frequentie voor alle personenauto's moest worden verlaagd naar het Europese minimum van 4-2-2. Uiteindelijk heeft de Tweede Kamer op 10 oktober ingestemd met het voorstel van de minister van Verkeer en Waterstaat om de APK-frequentie uitsluitend voor benzineauto's vanaf bouwjaar 2005 te verlagen. Hiermee hebben minister en Tweede Kamer gehoor gegeven aan de oproep van BOVAG om in elk geval voor diesel- en LPG-auto's de frequentie te handhaven op 3-1-1.

Bovendien wordt het nieuwe regime gefaseerd ingevoerd om schokeffecten in de branche te voorkomen. De aandacht van BOVAG richt zich nu op modernisering van de APK, met onder meer aandacht voor de controle van milieuprestaties van het wagenpark.

Anders betalen voor mobiliteit

Het kabinet heeft in het Belastingplan 2008 een begin gemaakt met de belangrijkste voorwaarde van de autobranche voor invoering van kilometerbeprijzing, namelijk de geleidelijke afbouw van de BPM. Die wordt in 2008 met 6,5 procent en in 2009, 2010, 2011 en 2012 jaarlijks met 5 procent verlaagd. BOVAG strijdt al jaren voor afbouw van de BPM en ziet deze stap als een historische doorbraak.

Corporate campagne

In 2007 is geïnvesteerd in het op peil houden van de naamsbekendheid van BOVAG, met extra focus op jongere doelgroepen. Met een verhoogd budget is een ambitieus communicatieplan uitgevoerd, waardoor BOVAG op cruciale momenten bij de diverse doelgroepen op het netvlies verscheen. De tv-commercial over garantie is in drie periodes van drie weken in grote frequentie uitgezonden op verschillende nationale tv-zenders. Voorts was BOVAG rescue-partner van Bavaria City Racing, het razendpopulaire autosport-evenement in Rotterdam. Aan dit evenement was een actie op radiostation Slam!FM gekoppeld, specifiek gericht op jongeren.

(Maatwerk in) bijscholing

De invoering van de Branche Kwalificatie Structuur (BKS) is zeer succesvol verlopen in 2007. Er zijn meer dan 20.000 BKS-certificaten uitgereikt. Met name in de autosector is de introductie ver gevorderd. Het maatwerk in opleidingen per sector is eveneens succesvol geweest. Er zijn heel veel gratis workshops aangeboden door alle branches. Dit beleid zal worden voortgezet, waarbij wel meer op aansluiting bij de BKS zal worden gelet.

Samenwerking onderwijs - bedrijfsleven

De samenwerking met alle Regionale OpleidingsCentra (ROC) vordert langzaam, maar gestaag. Door uitstel van de invoering van competentiegericht onderwijs van 2008 naar 2010 is de druk wat van de ketel en gaan processen langzamer dan verwacht. Op 1 december is het eerste onderwijsleerbedrijf in Dordrecht van start gegaan.

Ledenbinding

BOVAG moet dagelijks de meerwaarde van het lidmaatschap aantonen. Bond en afdelingen hebben dit jaar opnieuw veel werk verzet. De politieke belangen behartiging heeft op volle toeren gedraaid (APK, kilometerbeprijzing, maximumsnelheid caravans, marktwerking tankstations, Belastingplan 2008, et cetera), nieuwe producten en diensten zijn gelanceerd (onderhoudscontract fietsen, oprichting mediatorcollege

geschillen dealers–importeurs, shopscan tankstations, Lease Service Centers van ABA, vernieuwd waarschuwingssysteem autoverhuur et cetera) en talloze leden-bijeenkomsten (voor alle leden, voor grote leden, voor jonge leden) zijn georganiseerd.

Duurzaamheidsagenda

De stichting BOVAG-RAI Mobiliteit heeft in november 2006 de zogenoemde duurzaamheidsagenda vastgesteld. Deze agenda geeft aan welke bijdrage de auto-industrie en de autobranche in Nederland op korte, middellange en lange termijn kunnen leveren aan de oplossing van de belangrijkste milieuproblemen. De duurzaamheidsagenda is dit jaar uitgewerkt in een actieprogramma. De uitvoering is echter grondig verstoord door het pakket belastingmaatregelen van het kabinet voor 2008, die zeer negatief zullen uitpakken voor de autobranche, transportsector en consument. Hangende de besluitvorming over de belastingmaatregelen van het kabinet hebben BOVAG en RAI Vereniging hun deelname aan initiatieven over duurzaamheid opgeschort en samen met de brancheorganisaties TLN, EVO en VNA, vanuit een nieuw gemeenschappelijk platform ('Rijdend Nederland') de publiekscampagne 'Stop Bos.nl' gevoerd tegen de kabinetsplannen. Tegelijkertijd voeren BOVAG en RAI Vereniging intensieve onderhandelingen met bewindslieden, ambtenaren en kamerleden over de voorstellen van het kabinet en de alternatieven van de branche. De basis van de voorstellen die de branche doet, is diezelfde duurzaamheidsagenda.

Strategievorming

Het hoofdbestuur heeft in 2007 meermalen over de strategie van BOVAG van gedachten gewisseld en in september 2007 een strategienota vastgesteld. Verschillende afdelingen gingen het hoofdbestuur voor, andere afdelingen lieten zich door het hoofdbestuur inspireren. Soms volstond een afdeling met een strategische discussie tijdens een reguliere bestuursvergadering, soms zocht een afdeling de spreekwoordelijke hei op om daar twee dagen grondig over de koers van de afdeling na te denken. In alle gevallen is het natuurlijk zaak dat de resultaten van deze strategische discussies leiden tot nieuwe impulsen voor het beleid van de bond en van de afdelingen. Het is de taak van de directie en de afdelingssecretarissen om daar werk van te maken.

2008

En wat zijn de speerpunten van BOVAG in 2008? De kernwaarden krijgen een stevige opfrisbeurt en de communicatie rond het merk BOVAG krijgt een grote impuls. Voorts wil BOVAG de relatie en samenwerking met haar dochters versterken. Voor Bovemij Verzekeringen betekent dat onder meer dat ze zich nadrukkelijker kan manifesteren als ontwikkelaar en aanbieder van producten en diensten die, al of niet voorzien van de naam BOVAG, de klanten nog meer aan BOVAG-leden binden, maar ook het ondernemen eenvoudiger en voordeliger maken. Verder werkt BOVAG momenteel hard aan het vergroten van de samenwerking tussen de verschillende afdelingen van BOVAG en wordt de BOVAG-Garantie gemoderniseerd en versterkt.

Binnen- en buitendienstadviseurs: "Bovemij Verzekeringen levert een uitgebreid keuzemenu aan verzekeringen en aanvullende diensten. Als accountmanagers is het onze taak om hieruit samen met de klant een optimale mix samen te stellen. We schotelen niet zomaar wat voor, maar geven advies op maat vanuit betrokkenheid en vergaande kennis van de mobiliteitsbranche. We nemen de risico's van onze klanten heel persoonlijk. Met als resultaat een gezonde bedrijfsvoering waarin alle mogelijke risico's van de klant zijn afgedekt."

Binnen- en buitendienstadviseurs:

“We serveren geen standaardmenu, maar stellen vanuit betrokkenheid de juiste mix samen.”

Jaarrekening 2007

Inhoudsopgave

Geconsolideerde balans per 31 december 2007	38	Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening	43	Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2007	58
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2007	40	Vennootschappelijke balans per 31 december 2007	57	Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening	59
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2007	42			Overige gegevens	61
				Onze organisatie	65

Geconsolideerde balans per 31 december 2007

(voor resultaatbestemming)

Activa (in duizenden euro's)		31 december 2007		31 december 2006	
Beleggingen	1				
Bedrijfsgebouwen en –terreinen		11.085		11.085	
Overige financiële beleggingen		215.301		178.215	
			226.386		189.300
Vorderingen					
Vorderingen uit herverzekering		951		883	
Vorderingen uit directe verzekering op:					
- verzekeringnemers		706		177	
- volmachtbedrijven		7.687		14.695	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		1.068		171	
Overige vorderingen		729		1.033	
			11.141		16.959
Overige activa	2				
Materiële vaste activa		3.154		3.453	
Liquide middelen		8.728		8.202	
			11.882		11.655
			249.409		217.914

Passiva (in duizenden euro's)			31 december 2007		31 december 2006	
Eigen vermogen	3		68.476		61.913	
Technische voorzieningen	4					
Voor niet verdiende premies en lopende risico's		45.352		35.828		
Voor te betalen schaden		116.794		98.222		
			162.146		134.050	
Voorzieningen	5					
Voor pensioenen		1.564		1.893		
Voor belastingen		4.693		4.930		
			6.257		6.823	
Kortlopende schulden						
Schulden uit herverzekering		6.284		7.082		
Schulden uit directe verzekering		746		589		
Belastingen en premies sociale verzekeringen		759		2.526		
Overige schulden		902		2.278		
			8.691		12.475	
Overlopende passiva			3.839		2.653	
			249.409		217.914	

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2007

(in duizenden euro's)		2007		2006	
Technische rekening					
Verdiende premies eigen rekening	6				
<i>Premies</i>					
Brutopremies		202.882		175.712	
Uitgaande herverzekeringspremies		27.257		28.885	
			175.625		146.827
<i>Wijziging technische voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's</i>					
Bruto		-14.808		-4.900	
Aandeel herverzekeraars		1.747		439	
			-16.555		-5.339
			159.070		141.488
Toegerekende opbrengst uit beleggingen			2.509		6.113
Schade eigen rekening	7				
<i>Schaden</i>					
Bruto		105.566		90.264	
Aandeel herverzekeraars		17.450		19.161	
			88.116		71.103
<i>Wijziging technische voorziening voor te betalen schade</i>					
Bruto		21.453		14.688	
Aandeel herverzekeraars		2.881		1.332	
			18.572		13.356
			106.688		84.459
Bedrijfskosten	8		44.792		42.203
Resultaat technische rekening (transporteren)			10.099		20.939

(in duizenden euro's)			2007	2006
Transport			10.099	20.939
Niet technische rekening				
Opbrengst uit beleggingen		4.362		8.957
Beleggingslasten		-779		-254
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt naar technische rekening		-2.509		-6.113
			1.074	2.590
Resultaat deelnemingen			89	547
Resultaat vóór belastingen			11.262	24.076
Belastingen			-2.848	-6.166
Resultaat na belastingen			8.414	17.910

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2007

(in duizenden euro's)	2007	2006
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat na belastingen	8.414	17.910
Afschrijving materiële vaste activa	1.729	1.636
Herwaardering beleggingen ten gunste van resultaat	1.390	-5.961
Aangepast resultaat	11.533	13.585
Mutatie technische voorzieningen	28.096	15.998
Mutatie voorziening voor pensioenen	-329	-122
Mutatie voorziening voor belastingen	-237	-1.590
Mutatie werkkapitaal	3.219	-1.283
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	42.282	26.588
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten		
Investerings- en aankopen		
- beleggingen	-116.246	-158.196
- materiële vaste activa	-1.430	-1.685
Desinvesteringen, afschrijvingen, aflossingen en verkopen		
- beleggingen	77.770	136.880
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	-39.906	-23.001
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Dividenduitkering	-1.850	-1.500
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.850	-1.500
Mutatie liquide middelen	526	2.087

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van afdeling 15 van het Burgerlijk Wetboek 2, Titel 9.

De solvabiliteitsmarge van N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij, berekend op basis van de uitgangspunten van de verslagstaten van De Nederlandsche Bank, bedraagt ultimo 2007 241% (2006: 261%). De minimaal noodzakelijke solvabiliteitsmarge bedraagt 100%.

Consolidatie

Geconsolideerd worden Bovemij Verzekeringen N.V. en haar groepsmaatschappijen, te weten deelnemingen waarin de vennootschap direct of indirect beslissende zeggenschap heeft. De volgende 100% deelneming, statutair gevestigd te Nijmegen, is in de consolidatie betrokken:

✓ N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij

De deelneming in Combinatie Bovemij Mn Services B.V. (50%), gevestigd te Rijswijk, wordt proportioneel geconsolideerd. Onderlinge diensten en doorbelastingen worden volledig geëlimineerd. Overeenkomstig artikel 402, Titel 9 Boek 2 BW, wordt in de vennootschappelijke winst- en verliesrekening slechts het nettoresultaat deelnemingen en het resultaat na belastingen uit eigen bedrijfsuitoefening vermeld.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld zijn activa en passiva opgenomen voor de nominale bedragen.

Beleggingen

Bedrijfsgebouwen en -terreinen

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd op marktwaarde. Hiertoe vindt eenmaal in de drie jaar taxatie plaats door externe deskundigen. Op het in eigen gebruik zijnde gebouw en terrein, alsmede op de centrale verwarmings- en liftinstallatie wordt niet afgeschreven. Kosten ter instandhouding van onroerend goed worden in de winst- en verliesrekening verantwoord. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde winsten en verliezen worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het resultaat van het boekjaar gebracht.

Deelnemingen

Deelnemingen worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Indien de nettovermogenswaarde negatief is, wordt de betreffende deelneming tot nihil afgewaardeerd.

Overige financiële beleggingen

Aandelen en obligaties

Ter beurse genoteerde aandelen en obligaties worden gewaardeerd op de beurskoers ultimo boekjaar. Niet ter beurse genoteerde aandelen en obligaties worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs danwel geschatte verkoopwaarde ultimo boekjaar indien deze objectief te bepalen is. Niet gerealiseerde en gerealiseerde waardeverschillen komen volledig ten gunste of ten laste van het resultaat van het boekjaar. De gerealiseerde waardeverschillen worden bepaald door de verkoopopbrengst te verminderen met de marktwaarde op aanvang van het boekjaar.

Financiële instrumenten

Derivaten en Hedge accounting

Derivaten, uitsluitend voor valuta, worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde op het moment van het aangaan van het contract. Na eerste verwerking wordt het derivaat gewaardeerd tegen reële waarde. Reële waarden worden gebaseerd op beurskoersen. Derivaten worden gepresenteerd onder de overige financiële beleggingen.

Reëlewaardehedges

Samen met de waardemutaties van het afgedekte instrument die zijn toe te rekenen aan het afgedekte risico, worden de waardemutaties van een derivaat dat onderdeel uitmaakt

van een reëlewaardehedge verantwoord in de winst- en verliesrekening. Als de afdekingsrelatie niet langer voldoet aan de criteria voor hedge accounting, wordt de cumulatieve aanpassing van het afgedekte instrument direct verantwoord zodra het afgedekte instrument niet langer in de balans wordt opgenomen.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte afwaarderingen voor oninbaarheid.

Overige activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische aanschaffingskosten verminderd met lineaire afschrijvingen, welke gebaseerd zijn op de verwachte economische levensduur. De afschrijvingstermijnen zijn als volgt:

- ✓ Inrichting gebouwen en kantoorinventaris: 7 jaar;
- ✓ Transportmiddelen: 3 jaar;
- ✓ Informatieverwerkende systemen: 4 jaar.

Technische voorzieningen

Voor niet verdiende premies en lopende risico's

De voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's betreft onverdiende bruto-premies ultimo boekjaar na aftrek van de quota-matige aandelen van de herverzekeraars en onder aftrek van overlopende kosten voor provisie en winstdeling. Deze post wordt berekend naar evenredigheid van de nog niet verstreken risicotermijnen. Ten behoeve van de ongevallen- en arbeidsongeschiktheidsverzekering is de voorziening tegen de contante waarde berekend.

Voor te betalen schaden

De voorziening voor te betalen schaden betreft het geschatte deel van de gemelde, maar nog niet afgewikkelde schaden, vermeerderd met een voorziening voor schaden die nog niet gemeld zijn en in of vóór het boekjaar zijn ontstaan. De te regresseren schaden en het aandeel herverzekeraars zijn op de voorziening in mindering gebracht. De voorziening voor de interne kosten van de schade-afhandeling van nog af te wikkelen schaden is opgenomen tegen nominale waarde en is aan de voorziening voor te betalen schaden toegevoegd.

Voorzieningen

Voor pensioenen

De voorziening voor pensioenen wordt bepaald met inachtneming van de bepalingen van RJ 271. De omvang van de voorziening wordt jaarlijks actuariel berekend. Deze aannames betreffen de disconteringsvoet, het verwachte lange-termijnrendement op de fondsbeleggingen, en de ontwikkeling van de salarissen, personeelsverloop, sterftecijfers en uittredingsleeftijd. De uitkomsten van de jaarlijkse berekeningen worden ten laste van het resultaat gedoteerd aan de voorziening voor pensioenen. Betalingen aan de pensioenverzekeringsmaatschappij worden ten laste van de voorziening gebracht. De verschillen tussen daadwerkelijke en de verwachte resultaten op basis van de aannames worden samengevoegd en geamortiseerd over toekomstige periodes.

Voor belastingen

De voorziening voor latente belastingen betreft de latente belastingverplichtingen ter zake van de bestaande fiscale waarderingsverschillen. De voorziening is bepaald op basis van het nominale belastingtarief van 25,5% (2006: 25,5%). Uit hoofde van de herwaardering van de beleggingen in bedrijfsgebouwen en -terreinen wordt geen voorziening voor belastingen gevormd.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen enerzijds de gerealiseerde netto-premies, opbrengsten uit beleggingen en overige opbrengsten en anderzijds uit de in het boekjaar voorzienbare lasten verband houdend met de schaden eigen rekening en andere lasten van het boekjaar.

Technische rekening

Toerekening van de opbrengst uit beleggingen aan de branches vindt plaats op basis van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen in de technische voorzieningen. De bedrijfskosten worden aan branches toegerekend op basis van de bruto geboekte premie.

Belastingen

De belastingen over het resultaat worden berekend naar het voor het betreffende boekjaar geldende nominale tarief, waarbij rekening wordt gehouden met fiscale faciliteiten. Voor zover de betaling van de aldus verkregen vennootschapsbelasting wordt uitgesteld, wordt hiervoor een voorziening voor latente belastingen gevormd.

Niet technische rekening

Als grondslag voor niet aan branches toegerekende beleggingsopbrengsten geldt het gemiddeld eigen vermogen.

Geconsolideerde balans per 31 december 2007

1. Beleggingen (in duizenden euro's)				31 december 2007	31 december 2006
Bedrijfsgebouwen en -terreinen					
Stand per 1 januari				11.085	11.085
Mutatie boekjaar				-	-
Stand per 31 december				11.085	11.085
Overige financiële beleggingen	Aandelenfondsen	Obligatiefondsen	Vastgoedfondsen	Deposito's en overige	Totaal
Stand per 31 december 2006	56.014	110.577	10.858	766	178.215
Mutaties in het boekjaar					
Aankopen resp. stortingen	72.970	25.280	-	17.996	116.246
Herwaardering ten gunste van resultaat	-1.375	1.740	-1.755	-	-1.390
Verkopen resp. aflossingen	-55.209	-22.335	-	-226	-77.770
Stand per 31 december 2007	72.400	115.262	9.103	18.536	215.301
De verkrijgingsprijs van de aandelen, obligaties en vastgoed bedraagt ultimo 2007 € 193.048.000					

2. Overige activa (in duizenden euro's)

Materiële vaste activa	Inrichting gebouwen	Kantoor-inventaris	Informatie-verwerkende systemen	Totaal
Stand per 31 december 2006				
Aanschaffingskosten	2.234	1.631	11.805	15.670
Afschrijvingen	-1.517	-707	-9.993	-12.217
	717	924	1.812	3.453
Mutaties in de boekwaarde				
Investeringen	406	88	936	1.430
Afschrijvingen	-169	-181	-1.379	-1.729
	237	-93	-443	-299
Stand per 31 december 2007				
Aanschaffingskosten	2.640	1.719	12.741	17.100
Afschrijvingen	-1.686	-888	-11.372	-13.946
	954	831	1.369	3.154

3. Eigen vermogen

Voor een toelichting op het eigen vermogen wordt verwezen naar de toelichting op de vennootschappelijke balans.

4. Technische voorzieningen (in duizenden euro's)	Premies		Schaden	
	31 december 2007	31 december 2006	31 december 2007	31 december 2006
Bruto				
Ongevallen en ziekte	8.219	1.023	34.708	25.927
Motorrijtuigen	28.841	26.090	100.276	90.844
Brand en andere schade aan goederen	729	613	3.740	4.143
Overige branches	34.118	29.373	15.985	12.916
	71.907	57.099	154.709	133.830
Herverzekering				
Ongevallen en ziekte	-	-	583	458
Motorrijtuigen	10.026	11.773	36.113	32.764
Brand en andere schade aan goederen	-	-	465	1.568
Overige branches	-	-	754	818
	10.026	11.773	37.915	35.608
Provisie en winstdeling				
Ongevallen en ziekte	3.590	196	-	-
Motorrijtuigen	3.102	602	-	-
Brand en andere schade aan goederen	224	181	-	-
Overige branches	9.613	8.519	-	-
	16.526	9.498	-	-
Netto				
Ongevallen en ziekte	4.629	827	34.125	25.469
Motorrijtuigen	15.713	13.715	64.163	58.080
Brand en andere schade aan goederen	505	432	3.275	2.575
Overige branches	24.505	20.854	15.231	12.098
	45.352	35.828	116.794	98.222

5. Voorzieningen (in duizenden euro's)		2007	2006
Voor pensioenen			
Stand per 1 januari		1.893	2.015
Bedrijfslast boekjaar		1.581	1.193
Betaalde pensioenpremies		-1.910	-1.315
Stand per 31 december		1.564	1.893

De voorziening heeft een overwegend langlopend karakter.

Bovemij Verzekeringen N.V. heeft toegezegde pensioenen uit hoofde van een aantal pensioenregelingen. Deze regelingen zijn opgezet volgens de wettelijke vereisten en vinden hun grondslag in de van toepassing zijnde CAO. Alle fondsbeleggingen zijn ondergebracht bij een onafhankelijke pensioenverzekeringsmaatschappij.

Bij het waarden van de op de balans op te nemen verplichting verwerkt Bovemij Verzekeringen N.V. een gedeelte van de actuariële resultaten in het resultaat van het boekjaar indien de cumulatieve, nog niet in de winst- en verliesrekening verwerkte actuariële resultaten aan het begin van het boekjaar groter zijn dan het hoogste bedrag (corridor) van:

- a) 10% van de contante waarde van toegekende aanspraken op de balansdatum, en
- b) 10% van de fondsbeleggingen op de balansdatum, gewaardeerd tegen reële waarde.

Deze limieten worden voor elke pensioenregeling afzonderlijk berekend. Het in het resultaat van het boekjaar te verwerken gedeelte van de actuariële resultaten wordt bepaald door het overschot (boven de limietbedragen) te delen door de verwachte resterende diensttijd van de actieve deelnemers aan de regeling op balansdatum.

<i>Het verloop van de corridor is als volgt weer te geven:</i>	
<i>(in duizenden euro's)</i>	2007
Saldo van nog niet verwerkte actuariële winsten/verliezen per 1 januari	-1.855
Amortisatie actuariële winsten/verliezen	130
Toe te rekenen actuariële winsten/verliezen op toegezegde pensioenaanspraken	3.655
Toe te rekenen actuariële winsten/verliezen op fondsbeleggingen	-836
Saldo van nog niet verwerkte actuariële winsten/verliezen per 31 december	1.094

<i>De opbouw van de op de balans opgenomen passiefposten in het kader van de toegezegde pensioenregeling is als volgt weer te geven:</i>	
<i>(in duizenden euro's)</i>	2007
Waarde toegezegde pensioenaanspraken per 31 december	20.832
Reële waarde van de fondsbeleggingen per 31 december	-20.362
Nog niet verwerkte actuariële winsten en verliezen	1.094
Nog niet verwerkte bedrag van de limiet uit alinea 321	-
Balansverplichting per 31 december	1.564

De discount rate bedraagt 5%.

Overzicht van de totale bedrijfslast zoals opgenomen in de winst- en verliesrekening. (in duizenden euro's)				2007	2006
Onderdelen van de bedrijfslast van 2007.					
Toename toegezegde pensioenaanspraken				1.399	1.581
Interest				970	896
Verwachte rendement op de fondsbeleggingen				-879	-846
Aanpassing pensioenregeling				-	-774
Bijdrage premies werknemers				-138	-119
Verwerkte actuariële winsten en verliezen				130	198
Lasten over de verstreken diensttijd				-	38
Overige mutaties				99	219
Bedrijfslast				1.581	1.193

Het feitelijk behaalde rendement op de beleggingen over het jaar 2007 bedroeg 0,42%.

Voor de regelingen geldt dat de indexatie voor de actieve alsmede de inactieve deelnemers onvoorwaardelijk is. De indexatie volgt de CAO-loonontwikkeling en is maximaal 3%.

In de berekeningen is uitgegaan van de volgende Bovemij specifieke veronderstellingen: een verwacht rendement van 4,5%, een indexatie van 2% voor actieve deelnemers, een indexatie van 1,5% voor inactieve deelnemers en een individuele salarisstijging tussen 0,5% en 2%. Daarnaast is rekening gehouden met individuele ontslagkansen en arbeidsongeschiktheidskansen. De indexatie voor inactieve deelnemers is ingegaan in 1993.

Voor belastingen (in duizenden euro's)				2007	2006
Stand per 1 januari					
Stand per 1 januari				4.930	6.520
Mutatie boekjaar					
Mutatie boekjaar				-237	-1.590
Stand per 31 december					
Stand per 31 december				4.693	4.930

De voorziening heeft een overwegend langlopend karakter.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Ter zake van operational lease zijn verplichtingen aangegaan met een gemiddelde looptijd van 3 jaar. Per balansdatum beliep de som van de verschuldigde maandelijkse termijnen € 2.082.000 (31 december 2006: € 1.242.000).

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 1 januari 2008 heeft Bovemij Verzekeringen N.V. bekendgemaakt dat overeenstemming is bereikt met de eigenaren van ENRA Verzekeringen B.V., Helepolis Verzekeringen B.V. en Bikesmiles B.V. inzake de overname van 100% van de aandelen van deze B.V.'s.

Overige financiële informatie

Transacties met verbonden partijen

Bij het uitoefenen van haar activiteiten gaat Bovemij Verzekeringen N.V. transacties aan met verbonden partijen. Verbonden partijen bestaan uit geconsolideerde joint ventures en niet-geconsolideerde deelnemingen. De grootte van transacties is beperkt, zowel per transactie bepaald als in totaal. Partijen worden als verbonden beschouwd wanneer één partij de mogelijkheid heeft om invloed van betekenis uit te oefenen bij het nemen van financiële of operationele beslissingen door de externe partij. Transacties hebben plaatsgevonden op marktconforme voorwaarden. Alleen materiële bedragen zijn opgenomen.

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2007

Premies

De premies worden gerealiseerd in Nederland. Voor de opsplitsing naar branches wordt verwezen naar het overzicht resultaat technische rekening per branchegroep.

Resultaat technische rekening per branchegroep

(in duizenden euro's)	Ongevallen en ziekte		Motorrijtuigen	
	2007	2006	2007	2006
6. Verdienende premies eigen rekening				
<i>Premies</i>				
Brutopremies	40.650	28.392	109.848	100.363
Uitgaande herverzekeringspremies	504	467	23.373	25.979
	40.146	27.925	86.475	74.384
<i>Wijziging technische voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's</i>				
Bruto	-7.196	-447	-2.751	-1.086
Aandeel herverzekeraars	-	136	1.747	-27
	-7.196	-583	-4.498	-1.059
	32.950	27.342	81.977	73.325
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	520	1.181	1.293	3.168
7. Schade eigen rekening				
<i>Schaden</i>				
Bruto	12.905	9.951	66.632	56.824
Aandeel herverzekeraars	53	76	15.959	17.245
	12.852	9.875	50.673	39.579
<i>Wijziging technische voorziening voor te betalen schaden</i>				
Bruto	9.280	4.804	8.170	9.075
Aandeel herverzekeraars	125	-542	3.295	2.812
	9.155	5.346	4.875	6.263
	22.007	15.221	55.548	45.842
8. Bedrijfskosten				
Provisie/winstdeling	9.951	7.976	22.273	19.903
Wijziging overlopende provisie/winstdeling	-3.394	-698	-2.020	-768
Beheers-/personeelskosten/afschrijvingen	1.491	1.862	7.803	6.584
Provisie, winstdeling van herverzekeraars	-	-93	-6.234	-6.490
	8.048	9.047	21.822	19.229
Resultaat technische rekening	3.415	4.255	5.900	11.422

Brand en andere schade		Overige branches		Totaal	
2007	2006	2007	2006	2007	2006
10.697	10.196	41.687	36.761	202.882	175.712
2.502	1.776	878	663	27.257	28.885
8.195	8.420	40.809	36.098	175.625	146.827
-116	-87	-4.745	-3.280	-14.808	-4.900
-	-	-	330	1.747	439
-116	-87	-4.745	-3.610	-16.555	-5.339
8.079	8.333	36.064	32.488	159.070	141.488
127	360	569	1.404	2.509	6.113
6.005	4.777	20.024	18.712	105.566	90.264
1.226	1.222	212	618	17.450	19.161
4.779	3.555	19.812	18.094	88.116	71.103
601	-220	3.402	1.029	21.453	14.688
-474	-440	-65	-498	2.881	1.332
1.075	220	3.467	1.527	18.572	13.356
5.854	3.775	23.279	19.621	106.688	84.459
1.266	1.148	11.207	10.862	44.697	39.889
-43	-34	-1.094	-1.100	-6.551	-2.600
1.100	669	2.472	2.411	12.866	11.526
14	-	-	-29	-6.220	-6.612
2.337	1.783	12.585	12.144	44.792	42.203
15	3.135	769	2.127	10.099	20.939

8. Bedrijfskosten

In de bedrijfskosten zijn de volgende bedragen voor lonen, sociale lasten, pensioenlasten en overige personeelskosten opgenomen:

(in duizenden euro's)	2007	2006
Lonen en salarissen	9.348	8.908
Sociale lasten	541	475
Pensioenlasten	1.646	1.260
Overige personeelskosten	1.202	1.387
	12.737	12.030

De pensioenlasten bestaan voor € 65.000 uit betalingen in het kader van toegezegde-bijdrageregelingen en voor € 1.581.000 uit lasten uit toegezegde-pensioenregelingen

Gemiddeld aantal werknemers

In 2007 waren gemiddeld 187 fte in dienst bij de vennootschappen behorende tot Bovemij Verzekeringen (2006: 180 fte).

Vennootschappelijke balans per 31 december 2007

(voor resultaatbestemming)

Activa (in duizenden euro's)		31 december 2007		31 december 2006	
Beleggingen	1				
Deelnemingen in groepsmaatschappijen		68.476		61.913	
Overige financiële beleggingen		1.017		747	
			69.493		62.660
Vorderingen					
Vorderingen op groepsmaatschappijen		-		1.027	
Overige vorderingen		1.376		491	
			1.376		1.518
Overige activa					
Liquide middelen		38		36	
Materiële vaste activa		-		1	
			38		37
			70.907		64.215
Passiva (in duizenden euro's)		31 december 2007		31 december 2006	
Eigen vermogen	2				
Geplaatst kapitaal		1.625		1.625	
Herwaarderingsreserve		3.797		3.797	
Wettelijke reserve		1.091		643	
Overige reserves		53.549		37.938	
Onverdeeld resultaat		8.414		17.910	
			68.476		61.913
Schulden					
Schulden aan groepsmaatschappijen		1.288		-	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		78		1.958	
Overige schulden		35		7	
			1.401		1.965
Overlopende passiva			1.030		337
			70.907		64.215

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2007

(in duizenden euro's)	2007	2006
Netto resultaat deelnemingen	8.414	17.910
Resultaat na belastingen uit eigen bedrijfsuitoefening	-	-
Resultaat na belastingen	8.414	17.910

Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

De waarderingsgrondslagen voor activa en passiva alsmede de grondslagen van de resultaatbepaling zijn identiek aan die van de geconsolideerde jaarrekening.

Overeenkomstig artikel 403, lid 1, Titel 9 Boek 2 BW heeft de vennootschap een verklaring van hoofdelijke aansprakelijkheid afgegeven voor de groepsmaatschappij.

Balans per 31 december 2007

1. Beleggingen (in duizenden euro's)	2007	2006
Deelnemingen in groepsmaatschappijen		
Stand per 1 januari	61.913	52.761
Mutaties in het boekjaar:		
- resultaat deelnemingen	8.414	17.910
- dividenduitkering	-1.850	-8.758
- overig	-1	-
Stand per 31 december	68.476	61.913

2. Eigen vermogen (in duizenden euro's)	2007	2006
Geplaatst kapitaal		
Stand per 1 januari	1.625	1.475
Bijstorting	-	150
Stand per 31 december	1.625	1.625

Per balansdatum bedraagt het maatschappelijk kapitaal 5.000 aandelen van € 500, hiervan zijn geplaatst en volgestort 3.250 aandelen van € 500.

(in duizenden euro's)	2007	2006
Herwaarderingsreserve		
Stand per 1 januari	3.797	3.797
Mutatie boekjaar	-	-
Stand per 31 december	3.797	3.797

De herwaarderingsreserve bestaat uit de niet gerealiseerde waardeinstijgingen uit hoofde van bij de deelneming opgenomen bedrijfsgebouwen en –terreinen.

(in duizenden euro's)	2007	2006
Wettelijke reserve		
Stand per 1 januari	643	935
Mutatie boekjaar	448	-292
Stand per 31 december	1.091	643

De wettelijke reserve is gevormd voor de niet uitgekeerde winsten van de bij de deelneming opgenomen deelneming in de Combinatie Bovemij Mn Services B.V. (CBM) waarvan Bovemij Verzekeringen N.V. de uitkering niet zonder beperkingen kan bewerkstelligen. De mutatie is ten laste van de overige reserves gebracht.

(in duizenden euro's)	2007	2006
Overige reserves		
Stand per 1 januari	37.938	23.121
Mutaties in het boekjaar:		
- Uit winstbestemming	17.909	16.175
- Onttrekking t.l.v. herwaarderingsreserve	-	-
- Bijstorting geplaatst kapitaal	-	-150
- Toevoeging t.l.v. wettelijke reserve	427	292
- Onttrekking t.g.v. wettelijke reserve	-875	-
- Dividenduitkering	-1.850	-1.500
Stand per 31 december	53.549	37.938

Winst- en verliesrekening over 2007

Gemiddeld aantal werknemers

In 2007 waren gemiddeld 6 personen in dienst van de vennootschap (2006: 6).

Commissarissen en bestuurders

De uit hoofde van artikel 383 lid 1, Titel 9 Boek 2 BW, voorgeschreven melding bedraagt voor commissarissen € 96.000 (2006: € 125.000) en voor bestuurders € 1.185.000 (2006 € 1.184.000).

Nijmegen, 20 maart 2008

Directie:

drs. J.P. Hoekstra (voorzitter)

drs. R.P.A. Leander RA

J.G.W.M. Wittenberg

Raad van Commissarissen:

ir. H.H. van der Kwast (voorzitter)

drs. A.C. Bos

J. Ploeg

Accountantsverklaring

Aan: De Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Bovemij Verzekeringen N.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2007 van Bovemij Verzekeringen N.V te Nijmegen, bestaande uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2007 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2007 met de toelichting, zoals opgenomen op pagina 37 tot en met 64 van dit verslag, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vennootschap.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die de directie van de vennootschap heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Bovemij Verzekeringen N.V. per 31 december 2007 en van het resultaat over 2007 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Zwolle, 20 maart 2008
BERK
drs. R. Hoeksel RA

STATUTAIRE REGELING VAN DE WINSTBESTEMMING

In de statuten van de vennootschap is met betrekking tot de winstbestemming het volgende opgenomen.

Artikel 32

De winst staat ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Bestemming van het resultaat 2006

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 27 april 2007 is besloten het bedrag van € 1.500.000 uit te keren als dividend en het resterende bedrag toe te voegen aan de overige reserves.

Bestemming van het resultaat 2007

Het dividend over 2007 wordt vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 25 april 2008. Op 18 juli 2007 vond reeds een dividenuitkering plaats van € 350.000. In de jaarrekening 2007 is de onverdeelde winst opgenomen onder het onverdeeld resultaat.

ACTUARIËLE VERKLARING

Opdracht

Door Bovemij Verzekeringen N.V. te Nijmegen is aan Watson Wyatt Insurance Consulting B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht over het boekjaar 2007.

Gegevens

De gegevens, waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de verzekeraar. In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van de verzekeraar mij geïnformeerd over de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik conform artikel 3:73 van de Wet op het financieel toezicht onderzocht of de in het Actuarieel Verslag opgenomen balansvoorziening verzekeringsverplichtingen adequaat is vastgesteld.

Als onderdeel daarvan heb ik onder meer de uitgangspunten, grondslagen en methoden, die zijn toegepast bij de vaststelling van de balansvoorziening verzekeringsverplichtingen en bij de door de verzekeraar uitgevoerde toetsen van de toereikendheid van de balansvoorzieningen beoordeeld.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de balansvoorziening verzekeringsverplichtingen en de toereikendheidstoets geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De bevindingen van de accountant ten aanzien van de door de verzekeraar verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Voorziening verzekeringsverplichtingen

Naar mijn oordeel is de in het Actuarieel Verslag genoemde balansvoorziening verzekeringsverplichtingen, als geheel bezien, op de balansdatum adequaat vastgesteld.

Amstelveen, 20 maart 2008

drs. E.B.B. Kromme actuaris AAG

verbonden aan

Watson Wyatt Insurance Consulting B.V.

Bovemij Verzekeringen

Hoofddirectie

drs. J.P. Hoekstra, voorzitter
drs. R.P.A. Leander RA
J.G.W.M. Wittenberg

Directiesecretariaat

mw. M.A. de Bruijn
mw. M.P.H. van Kolck

Adjunct-directie

mr. P.J. van der Burg, Verzekeringstechniek
mw. drs. R.H.J. Leander, Operations
C.C.P. Post, Commercie
drs. J.T. van der Vlist, Controller

Managementteam

P.G. Beukers, Sales Inkomensverzekeringen
V.M.A. Coppens, Informatie- en Communicatietechnologie
R.B.G. Engelen, Risicomanagement en Preventie
mw. E. Grootherder, Sales regio Zuid
mw. drs. C.M. Hermans AAG, Actuariaal
M.A. Kok, Sales Serviceconcepten
mr. G.N.A. Meester, Schade

P.F. Nieland, Volmachtbeheer en Tussenpersonen
W.J. Swelsen, Acceptatie Serviceconcepten
R. Versteegen, Human Resource Management
A.G. de Vries, Sales regio Noord
W.F. de Vries, Financiële Administratie
R.C. van Wetering, Acceptatie

Communicatie

mw. T. Mac Gillavry, Corporate Communicatieadviseur

Ondernemingsraad

J.J. Kwant, voorzitter
mw. Y.G.J. Geerts, vice-voorzitter
A.T.M. Wouters, secretaris
M.G.L. Peters, vice-secretaris
R.W.L.M. Hendrichs
E.J. Siegers
J.J.J.M. Mols

Enra Verzekeringen B.V., Helepolis

Verzekeringen B.V. en Bike Smiles B.V.

Directie

A.H. van de Berg
A.G. Quanz

Raad van Commissarissen

ir. H.H. van der Kwast, voorzitter
drs. A.C. Bos
J. Ploeg

Raad van Advies Commercie

C.B.F.M. Boeijen, voorzitter
P.J.A. Heijman
H.K. Kerklingh
E.M. Smits
J.E. Verheyen

Actuaris

drs. E.B.B. Kromme AAG
Watson Wyatt Insurance Consulting B.V.

Accountant

drs. R. Hoeksel RA
BERK

Medisch adviseur

A.J. de Jong, arts

Stichting Rechtsbijstand

Mobiliteitsbranche

Bestuur

A.M. Hammerstein
mr. E.R.S.M. Marres
mw. prof. mr. C. J.M. Klaassen

Directeur

mr. R. Frauenfelder

